

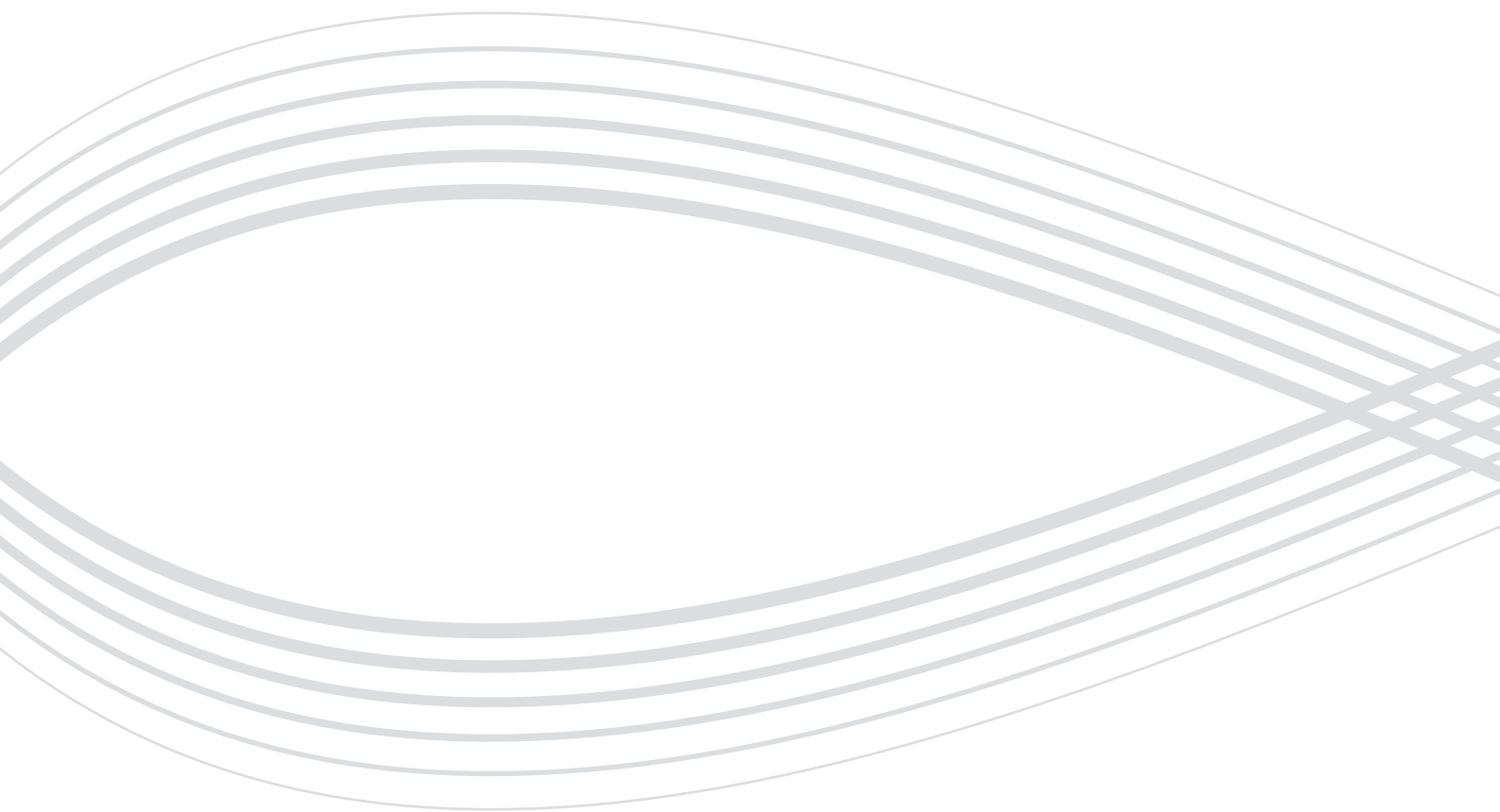

KATALOG PROGRAMŮ PRIMÁRNÍ PREVENCE

PRO PLZEŇ A OKOLÍ

KATALOG PROGRAMŮ PRIMÁRNÍ PREVENCE

PRO PLZEŇ A OKOLÍ

Úvodní slovo.....	7
O prevenci.....	8
Základní východiska a rozlišení primární prevence	8
<i>Zaměření primární prevence sociálně patologických jevů</i>	9
Specifická primární prevence užívání návykových látek	10
<i>Obecné cíle specifické prevence užívání návykových látek</i>	10
<i>Standardy a certifikace specifické primární prevence užívání návykových látek</i>	11
<i>Zásady efektivní primární prevence zneužívání návykových látek</i>	11
Nabídka programů specifické primární prevence	14
Specifická prevence užívání návykových látek	15
<i>Certifikované programy prevence užívání návykových látek</i>	15
Centrum protidrogové prevence a terapie, o.p.s. (CPPT).....	15
PREVENT, o. s.....	17
Teen Challenge Plzeň.....	18
<i>Programy prevence užívání návykových látek bez certifikace odborné způsobilosti</i> ...	20
Institut Filia.....	20
Ulice – Agentura terénní sociální práce, o.s.....	21
Specifická prevence dalších negativních společenských jevů	23
Bílý kruh bezpečí, pobočka Plzeň.....	23
Centrum lékařské prevence – MUDr. Luhanová Lenka.....	24
Centrum SOS Archa, Diakonie ČCE – středisko v Plzni.....	26
Česká společnost AIDS pomoc, o.s.....	28
Člověk v tísni, o.p.s., pobočka Plzeň.....	29
Diecézní charita Plzeň – Poradna pro cizince a uprchlíky.....	33
Epoché.....	34
Fond ohrožených dětí.....	35
Informační a vzdělávací centrum Plzeň, o.s.....	36
Ledovec, o.s.....	38
Městská policie Plzeň.....	39
Občanská poradna Plzeň, o.s.....	40
Občanské sdružení Nové obzory.....	41
Pedagogicko-psychologická poradna Plzeň.....	43
Policie ČR, městské ředitelství Plzeň - město.....	45
Ponton, občanské sdružení.....	46
Společnost Tady a teď, o.p.s.....	47
Středisko výchovné péče – DDÚ, SVP, ZŠ a ŠJ, Plzeň.....	50
Zdravotní ústav se sídlem v Plzni.....	51

Nabídka programů nespecifické primární prevence	52
Activities 4You, o.s.	53
Johan, centrum pro kulturní a sociální projekty	54
Naděje, o.s.	55
OS TOTEM – regionální dobrovolnické centrum.....	56
Ponton, občanské sdružení	57
Prázdninová škola Lipnice – Outward Bound ČR	58
Salesiánské středisko mládeže - Dům dětí a mládeže Plzeň.....	59
Teen Challenge Plzeň	60
Hlavní dotační příležitosti	62
Slovníček pojmů	66
Rejstřík témat prevence	75

Vážení pedagogové, metodici primární prevence a výchovní poradci!

Primární prevence sociálně patologických jevů patří mezi jedno z nejdůležitějších poslání, které společně máme vůči našim dětem, žákům a studentům. Zejména Vaše práce při jeho naplňování je velmi záslužná a potřebná a svým způsobem nenahraditelná.

Na druhé straně chápeme, že orientovat se v současné nabídce preventivních programů, které jsou v našem městě dostupné, není úplně jednoduché. Je velmi důležité volit pro Vaši školu jen ony správné a kvalitní.

Proto město Plzeň pro Vás připravilo tento Katalog programů primární prevence pro plzeňské školy, ve kterém můžete snadno a velmi přehledně získat všechny potřebné informace. Může pro Vás být vodítkem, na která témata je dobré se zaměřit, kde takovou službu vyhledáte, jak kvalitní ji obdržíte a třeba i jak získáte tolik potřebné finanční prostředky na její aplikaci.

Doufáme, že tento Katalog bude pro Vás efektivním nástrojem při usnadnění Vaší tolik potřebné práce.

JUDr. Karel Paleček

radní města Plzně pro
bezpečnost a prevenci kriminality

Mgr. Petra Kacovská

radní města Plzně pro
školství, tělovýchovu a mládež

Základní východiska a rozlišení primární prevence¹

Primární prevence² představuje velmi široké spektrum programů. Zdaleka ne všechny tyto programy je možné provádět plošně a se všemi cílovými skupinami. Je proto důležité formulovat základní představu o tom, co a komu má být v rámci preventivního působení poskytnuto, aby toto působení bylo skutečně účinné a současně ekonomicky únosné.

Základním stavebním kamenem celého systému preventivního působení jsou **programy nespécifické primární prevence**. Nespécifická primární prevence je realizována především prostřednictvím bohaté sítě rekreačních sportovních a kulturních volnočasových aktivit a programů. Tyto aktivity by existovaly i za absence sociálně patologických jevů.

Současně s tím si je však třeba uvědomit, že existují a budou vždy existovat děti a mladí lidé, pro které tyto programy atraktivní či dostupné z nějakého důvodu nebudou. Nemusí se přitom jednat pouze o nízkou motivaci a špatné výchovné prostředí v rodině. Může se jednat o mnohem hlubší zdroje problémů, jako je velmi špatná sociální situace rodiny, osobnostní či jiná patologie rodičů (nezvládnuté psychiatrické onemocnění v rodině atd.) nebo zcela chybějící rodinné zázemí (děti z dětských domovů, výchovných ústavů atd.). Znamená to, že ve společnosti jsou a budou děti a mladí lidé, kteří jsou proti svým vrstevníkům určitým způsobem znevýhodněni. Těmto dětem nestačí vytvářet pouze nabídku volnočasových aktivit. Mnohé z nich vyžadují specifické podpůrné programy, které jim umožní se vyrovnávat se svým hendikepem a zabránit jejich vyčlenění z běžné společnosti. Děti, jež vyžadují takovýto specifický přístup, je poměrně velké množství a současně je třeba zdůraznit, že se nejedná o děti tvořící jednu homogenní skupinu. Existují různé skupiny dětí, které jsou hendikepovány různým způsobem a jež vyžadují různé formy pomoci. Tyto formy přitom musí odpovídat právě jejich skutečným potřebám a problémům. To znamená, že pomoc musí být dostatečně specifická a indikovaná, aby byla skutečně účinná. Takovou

¹ Výtah z dokumentu *Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Praha 2005.*

² *Prevencí obvykle rozlišujeme na primární, sekundární a terciární. Primární prevence zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené zejména na nejširší veřejnost. Zvláštní pozornost je zaměřena na pozitivní ovlivňování zejména dětí a mládeže (využívání volného času, možnosti sportovního vyžití). Těžiště primární prevence spočívá v rodinách, ve školách a v lokálních společenstvích. Sekundární prevence se zabývá rizikovými jedinci a skupinami osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti (specializovaná sociální péče), na sociálně patologické jevy (např. drogové a alkoholové závislosti, záškoláctví, gamblerství, povalečství, vandalismus, interetnické konflikty, dlouhodobou nezaměstnanost) a příčiny kriminogenních situací. Terciární prevence spočívá v resocializaci kriminálně narušených osob (pracovní uplatnění vč. rekvalifikace, sociální a rodinné poradenství, pomoc při získávání bydlení ...). Jejím cílem je udržet dosažené výsledky předchozích intervencí a rekonstrukce nefunkčního sociálního prostředí.*

formu pomoci a podpory označujeme termínem **programy specifické a indikované primární prevence**. Kromě specifické primární prevence užívání návykových látek existují programy specifické primární prevence např. v oblasti šikany a násilí nebo prevence rasismu a xenofobie. Specifická primární prevence je realizována v rámci podpůrných programů pro rizikové skupiny, pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jako prevence před exkluzí. Součástí specifické primární prevence jsou Standardy specifické primární prevence, které jsou cestou ke zkvalitnění preventivních aktivit.

ZAMĚŘENÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Podle Metodického pokynu³ má být primární prevence negativních společenských jevů u žáků zaměřena na:

- a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:
 - záškoláctví,
 - šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus,
 - kriminalita, delikvence,
 - užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky – dále jen „OPL“) a onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek,
 - závislost na politickém a náboženském extremismu,
 - netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:
 - domácího násilí,
 - týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
 - ohrožování mravní výchovy mládeže,
 - poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

³ Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (MŠMT 2007) a) vymezuje terminologii a začlenění prevence do školního vzdělávacího programu, b) popisuje jednotlivé instituce v systému prevence a úlohu pedagogického pracovníka, c) definuje Minimální preventivní program, d) doporučuje postupy škol a školských zařízení (dále jen „školy“) při výskytu vybraných rizikových forem chování dětí a mládeže.

Specifická primární prevence užívání návykových látek

Za specifickou primární prevencí užívání návykových látek považujeme takové aktivity a programy, které jsou úzce zaměřeny právě na oblast užívání a uživatelů návykových látek a rizika s tím spojená. Programy specifické primární prevence užívání návykových látek se vyznačují třemi hlavními charakteristikami:

- a) přímým a explicitně vyjádřeným vztahem k oblasti užívání a uživatelů návykových látek a tématům s tím spojeným,
- b) jasnou časovou a prostorovou ohraničeností realizace (na ose: zmapování potřeb, plán programu a jeho příprava, provedení a zhodnocení programu a jeho návaznost),
- c) zacílením na jasně ohraničenou a definovanou cílovou skupinu a s tím souvisejícím zdůvodněním matchingu (tj. přiřazováním určité skupiny či jednotlivce k danému typu programu odpovídajícímu potřebám a problémům cílové skupiny).

OBECNÉ CÍLE SPECIFICKÉ PREVENCE UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Hlavním cílem je, abychom v maximální možné míře redukovali míru rizik spojených s užíváním návykových látek. Tento hlavní cíl má v kontextu specifických programů primární prevence užívání návykových látek několik rovin. V centru stojí úkol zamezit u co nejvyššího počtu osob tomu, aby vůbec návykové látky začaly užívat. Ne u všech jedinců se tento úkol podaří splnit, proto definujeme tři další úrovně obecných cílů specifické prevence:

- a) pokud se u některých jedinců nedaří zabránit nástupu užívání návykových látek, je třeba toto zahájení oddálit alespoň do co nejvyššího věku a pokusit se minimalizovat rizika spojená s tímto jednáním jak z hlediska jedince, tak společnosti,
- b) pokud se u některých jedinců nedařilo zabránit zahájení užívání návykových látek, je třeba na ně i nadále působit a motivovat je k upuštění od této činnosti a podporovat je k návratu k životnímu stylu, který není spojen s užíváním těchto látek, a současně u nich minimalizovat rizika spojená s užíváním návykových látek,
- c) v případě rozvoje rizikového chování spojeného s užíváním návykových látek zajistit adekvátní prostředky ochrany před dopady tohoto jednání a motivovat jedince k využití specializované pomoci v poradenské nebo léčebné oblasti.

STANDARDSY A CERTIFIKACE SPECIFICKÉ PRIMÁRNÍ PREVENCE UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Prevence užívání návykových látek je upravena standardy odborné způsobilosti. Záměrem standardů je formulovat v obecné rovině základní požadavky na to, jak, kým a za jakých okolností mají být programy specifické primární prevence užívání návykových látek realizovány. Jedná se tedy o stanovení závazných kritérií kvality pro poskytovatele preventivních programů umožňující rozlišení mezi kvalitními a nekvalitními programy. Organizace, které tyto standardy dodržují, mohou získat „certifikaci odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence uživatelů návykových látek“. Existence certifikace by pro školu měla být hlavním kritériem výběru preventivního programu užívání návykových látek.

ZÁSADY EFEKTIVNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Pro potřeby Standardů odborné způsobilosti bylo formulováno několik obecných zásad, které by realizované preventivní programy měly splňovat a které obsahově doplňují znění samotných standardů⁴:

- a) **Komplexnost a kombinace mnohočetných strategií** působících na určitou cílovou skupinu (škola, rodina, vrstevníci, komunita, mas-média). Z bio-psycho-sociálního modelu a výčtu rizikových faktorů zřetelně vyplývá, že příčiny zneužívání návykových látek jsou značně různorodé. Preventivní programy je tedy nutné koncipovat komplexně jako souhrn více faktorů a jako koordinovanou spolupráci různých institucí.
- b) **Kontinuita působení a systematickosti plánování.** Programy na sebe musí navazovat a vzájemně se doplňovat. Tato jejich vzájemná provázanost musí být transparentní a být zohledněna ve způsobu realizace. Preventivní působení musí být systematické a dlouhodobé. Jednorázové aktivity, bez ohledu na rozsah a náklady, např. jednorázové přednášky nebo celostátní multimediální protidrogové kampaně, nejsou obvykle příliš efektivní. Jednostranné (zdůrazňující pouze negativní účinky drog na fyzickou, psychickou a sociální pohodu jedince) a zjednodušující informace mohou být i škodlivé jak pro klienta programu, tak pro důvěryhodnost samotného programu u cílové skupiny.
- c) **Cílenost a adekvátnost informací i forem působení** vzhledem k cílové populaci a jejím demografickým a sociokulturním charakteristikám. U každého preventivního programu je třeba definovat, pro jakou cílovou skupinu je určen. Musí být zohledněn věk, míra rizikovosti, úroveň vědomostí, sociokulturní zázemí, etnická příslušnost, postoje dané skupiny ke zneužívání návykových látek a charakteristiky místního společenství. Program musí být pro danou cílovou skupinu atraktivní, aby dokázal nejen zaujmout a udržet pozornost.

⁴ Zpracováno z literatury:

Bém, P., Kalina, K.: Úvod do primární prevence - východiska, základní pojmy a přístupy. In: Kalina K. a kol.: *Drogy a drogové závislosti – mezioborový přístup. Kapitola 10/1. Úřad vlády ČR, Praha, 2003.*

Kalina, K.: *Kvalita a účinnost v prevenci a léčbě závislostí. SANANIM/Inverze, Praha, 2000.*

Nešpor, K. a kol: *Zásady efektivní primární prevence. Sportpropag, Praha, 1999.*

- d) **Propojení prevence užívání nelegálních návykových látek a těkavých návykových látek s prevencí problémů působených alkoholem a tabákem.** Tabák a alkohol jsou nejrozšířenější návykové látky a působí největší lidské i materiální škody. Jsou také v určitém smyslu iniciačními návykovými látkami - jejich užívání obvykle provází a často předchází zneužívání nelegálních návykových látek. Ne vždy je však toto spojení vhodné a můžeme zformulovat různé „balíčky“ programů, v nichž lze efektivní preventivní poselství vyslat.

Efektivní poselství v primární prevenci může spojoval různá témata: nelegální návykové látky, těkavé substance, alkohol a tabák, jiná zdravotní rizika (zejm. infekční nemoci - HIV/AIDS a hepatitidy, ale také úrazy a sebevraždy) a konečně jiná společenská rizika a problémy, např. kriminalitu a komunitní bezpečnost, trávení volného času, životní prostředí. Pro formulování účinného balíčku témat v primární prevenci užívání návykových látek musíme tyto problémové okruhy spojoval podle potřeby, ale nikoliv dogmaticky, se zřetelem na skutečná zdravotní a sociální rizika, stupeň sociální tolerance určitých návykových látek, charakter cílové skupiny či populace a v neposlední řadě potřeby a problémy dané komunity.

- e) **Včasný začátek preventivních aktivit, ideálně již v předškolním věku.** Osobnostní orientace, názory a postoje se formují již v nejranějším dětském věku. Jednoznačně se ukazuje, že čím dříve prevence začíná, tím je ve výsledku efektivnější. Formy působení musí být samozřejmě přizpůsobeny věku a možnostem dětí.
- f) **Pozitivní orientace primární prevence a demonstrace konkrétních alternativ.** Podpora zdravého životního stylu, využívání pozitivních modelů a nabídka pozitivních alternativ atraktivních v příslušné cílové skupině by měly být součástí každého preventivního programu.
- g) **Využití „KAB“ modelu** - orientace nikoliv pouze na úroveň informací, ale především na kvalitu postojů a změnu chování. Kvalita postojů a změna chování často nemusí s rozsáhlostí a hloubkou poznatků příliš souviset. Cílem prevence je ovlivnit chování: součástí programů by proto mělo být získání relevantních sociálních dovedností a dovedností potřebných pro život, např. posílení schopnosti mladých lidí čelit tlaku k užívání návykových látek zvýšeným sebevědomím, nácvikem asertivity a schopností odmítat, zkvalitněním sociální komunikace a schopnosti obstát v kolektivu a řešit problémy sociálně přiměřeným způsobem.
- h) **Využití „peer“ prvku, důraz na interakci a aktivní zapojení.** Pro děti a dospívající jsou vrstevníci často autoritou s větším vlivem než rodiče a učitelé. Vrstevníci mají výrazný vliv na utváření jejich názorů a postojů a mohou tak účinně přispět k snížení rizikového chování. Aktivní účast dětí, jejich iniciativa a spontánní výměna názorů zvyšují pravděpodobnost úspěšnosti preventivního programu. Realizátoři programů by měli vystupovat spíše v roli iniciátorů a moderátorů nežli přednášejících.

- i) **Denormalizace** - primární prevence má přispívat k vytvoření takového sociálního klimatu, které není příznivé k šíření návykových látek. Pojem „denormalizace“ znamená, že se normy a hodnoty určitého společenství změní tak, aby lidem nepřipadalo užívání a šíření návykových látek jako žádoucí, ale ani jako neutrální sociální norma. Cílem denormalizace je především zvýšit v daném společenství „drogové vědomí“, morálku a účast na řešení problému.
- j) **Podpora protektivních faktorů ve společnosti**, vytváření podpůrného a pečujícího prostředí. Součástí preventivních programů má být podpora a vytváření podmínek pro společensky přijatelné aktivity a vytváření podpůrného prostředí, které dětem a mladým lidem umožňuje navázání uspokojivých vztahů. Do primární prevence patří i nabídka specializované péče v případě potřeby a kontaktů pro eventuální krizové situace.
- k) **Nepoužívání neúčinných prostředků** - jako neúčinné se prokázalo pouhé poskytování zdravotních informací o účincích návykových látek, odstrašování, zakazování, přehánění následků užívání, moralizování a v neposlední řadě i afektivní výchova, postavená pouze na emocích a pocitech.

**Nabídka programů
specifické primární prevence**

Název organizace**Centrum protidrogové prevence a terapie, o.p.s. (CPPT)**

(služby primární prevence realizuje CPPT prostřednictvím svého střediska primární prevence P-centra)

IČO

25232142

Adresa

P-centrum, Plachého 6, 301 00 Plzeň

Telefon, fax

377 220 325

E-mail

prevence@cppt.cz

Web

www.cppt.cz

Název:**DLOUHODOBÝ PROGRAM PRIMÁRNÍ PREVENCE****Forma:**

- kontinuální interaktivní program všeobecné primární prevence

Cílová skupina:

- třídní kolektivy 2. stupně základních škol a víceletých gymnázií

Cíl:

Cílem programu je předcházet vzniku, popř. rozvoji rizikového chování, tedy užívání návykových látek a sociálního selhání v oblasti závislostí, vrstevnických a dalších vztahů u žáků a studentů. Program usiluje o to, aby děti nebo dospívající získali znalosti, dovednosti a postoje, podporující zdravý životní styl.

Obsah:

Jedná se o kontinuální a průběžnou práci s třídním kolektivem, založenou na principu kontinuity a interaktivity. Zahrnuje nejen přímou práci s primární cílovou skupinou (4 setkání/bloky primární prevence během 1 školního roku), ale také aktivity pro pedagogy – informační servis, konzultace pro pedagogy a rodiče spolupracujících škol.

Doba trvání:

Program trvá 4 školní roky, v každém roce proběhnou 4 setkání/bloky primární prevence v rozsahu 2 vyučovací hodiny. Celkem proběhne 16 bloků (32 vyuč. hodin) během 4 školních let (6. – 9. třída).

Místo konání:

Program se realizuje v prostorách školy nebo v prostorách P-centra, CPPT.

Pomůcky, technika:

Program probíhá v komunitním kruhu, pokud je realizován v prostorách školy, je třeba výukové místnosti, kde nejsou lavice připevněny k podlaze.

Náklady:

- výše finančního podílu školy dle aktuálního ceníku služeb CPPT, o.p.s. (www.cppt.cz)

Ostatní:

Čekací doba je odvozena od kapacitních možností zařízení.

Certifikace:

- ano

Další služby:

- konzultační a informační činnost v rámci dlouhodobého programu primární prevence

Název:

PROGRAM SELEKTIVNÍ PREVENCE

Forma:

- opakovaná cílená aktivita selektivní primární prevence, zaměřená na předcházení a zmírnění konkrétní formy rizikového chování

Cílová skupina:

- třídní kolektivy druhého stupně základních škol a středních škol, u kterých je identifikována zvýšená míra rizikových faktorů pro vznik a vývoj různých forem rizikového chování

Cíl:

Cílem programu je zmírnit dosavadní projevy rizikového chování a zastavit možnou progresi rizikového chování. Konkrétně se může jednat o posílení pozitivního klimatu ve třídě, spolupráce, zvýšení tolerance mezi žáky, vyhledávání zdrojů k řešení problémových situací a konfliktů.

Obsah:

Program je určen pro třídní kolektivy, u kterých je identifikována zvýšená míra rizikových faktorů pro vznik a rozvoj různých forem rizikového chování. Program je realizován formou opakovaných setkání, předpokládá aktivní zapojení žáků a jejich pedagogů. Součástí programu je intenzivní konzultační a informační servis pro pedagogy (zpravidla třídní učitele). V rámci programu dochází k mapování rizikového chování dané skupiny a zároveň stanovení dalšího postupu práce se třídou.

Doba trvání:

Program zahrnuje 5 setkání se třídou (5 bloků) v rozmezí cca 2 měsíců. Délka 1 bloku je zpravidla 120 minut. (Délka a počet bloků je upraven na základě domluvy se školou a potřeb cílové skupiny.)

Místo konání:

- v prostorách P-centra nebo dle domluvy

Pomůcky, technika:

Potřebné pomůcky a materiál si zajistí realizátor.

Náklady:

- zdarma

Ostatní:

Čekací doba je odvozena od kapacitních možností P-centra.

Certifikace:

- ano

Další služby:

- konzultační a informační činnost v rámci programu selektivní prevence (pro zainteresované pedagogické pracovníky, popř. rodiče dětí zapojených do programu)

Název organizace**PREVENT, o. s.****IČO**

69100641

Adresa

Hejdukova 349, 386 01 Strakonice

Telefon, fax

607 652 862

E-mail

schwarc@os-prevent.cz

Web

www.os-prevent.cz

Název:**PRIMÁRNÍ PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ****Forma:**

- preventivní programy s volitelnými preventivními cíli realizované formou zážitkové pedagogiky

Cílová skupina:

- 2. stupeň ZŠ, SŠ, OU, VOŠ, VŠ

Cíl:

Formou připraveného zážitkového, herního a diskusního programu realizovat účinné programy specifické prevence sociálně patologických jevů pro dané cílové skupiny. Programy mají zkvalitnit mezilidské vztahy v třídních kolektivech, mají zlepšovat sociální, komunikační a kooperativní dovednosti účastníků programu a mají doplňovat práci třídního učitele v dané oblasti.

Obsah:

Prevence v rámci školní docházky, po definici cílové skupiny, volbě programu a cílů (např. mezilidské vztahy, drogy, šikana, sexuální prevence, spiritualita, triky médií, intervenční programy, komponované programy) je zvolen rozsah práce a místo, kde program proběhne. K jednotlivým cílům se váže konkrétní interaktivní program pracující s aktuálními třídními vztahy a klimatem. Následuje práce v oblasti zkvalitnění třídních vztahů. Děti prožijí program plný her, zážitků, diskusí, nových informací z oblasti a společné práce na dané téma. Učitelé mohou být vtaženi do programu. Přinejmenším dostanou zpětnou vazbu z průběhu programu. Podobně i u programů prevence mimo rámec školní docházky, např. adaptačních kurzů.

Doba trvání:

- 2 h – 7 dnů

Místo konání:

Místo konání je domluveno s objednatelem (třída, rekreační zařízení s klubovnou).

Pomůcky, technika:

Zajišťuje realizátor.

Náklady:

Ceny aktivit jsou určovány především jejich rozsahem, dotacemi v daném roce atd. Spoluúčast škol se pohybuje od 10 do 100 % nákladů.

Ostatní:

Program musí být předem konzultován.

Certifikace:

- ano

Další služby:

- vzdělávání pedagogů akreditované MŠMT (zážitkový kurz)

Název organizace**Teen Challenge Plzeň****IČO**

66361630

Adresa

Husova 17, 301 00 Plzeň

Telefon, fax

377 235 526, fax: 377 223 913

E-mail

office@tycko.cz, klub@tycko.cz, office@teenchallengeplzen.cz

Web

www.tycko.cz, www.teenchallengeplzen.cz

Název:**SPECIFICKÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE V RÁMCI ŠKOLNÍ DOCHÁZKY****Forma:**

- interaktivní seminář a zážitkový program

Cílová skupina:

- dívky a chlapci, věk 15 – 18 let (ZŠ, SŠ, OU)

Cíl:

Důraz je kladen na zdravý rozvoj osobnosti a pomoc při utváření vhodného žebříčku životních hodnot a pozitivní ovlivňování postojů a chování dětí směrem k bezdrogovému způsobu života a na podporu zdravého způsobu života.

Záměrem programu je, aby cílová skupina získala znalosti, dovednosti a postoje podporující zdravý životní styl a aby tyto přednosti dokázala uplatnit ve svém chování nejen v době realizace programu, ale i v budoucnosti.

Mezi dílčí cíle patří: podávání dostatečného množství objektivních informací a bourání mýtů a předsudků o návykových látkách (především účinky a rizika), zvýšení informovanosti o právních postizích za zneužití návykových látek, posilování pozitivních vztahů ve skupině, vzájemné tolerance, posílení schopnosti samostatného rozhodování a vědomí zodpovědnosti za sebe samého, zkvalitnění komunikačních dovedností, schopnosti vytvářet přátelské vazby, zvládnutí úzkosti a stresu, nenásilné zvládnutí konfliktů, apod.

Obsah:

- Projekt „snižování napětí“ pro žáky 9. tříd základních škol:
 - PP I (2 vyučovací hodiny) – Seznamovací setkání s žáky
 - PP II (2 vyučovací hodiny) - Skupinová práce zaměřená na témata žáků
 - PP III (3 vyučovací hodiny) - Skupinová práce zaměřená na prevenci šikany a jiné formy zneužívání
- Bloky primární prevence určené pro SŠ a SOU:
 - PP I (2 vyučovací hodiny) – Základní informace z oblasti drogové problematiky
 - PP II (2 vyučovací hodiny) – Příčiny vzniku závislosti
 - PP III (3 vyučovací hodiny) – Odolávání tlaku vrstevníků

Doba trvání:

Každá třída prochází třemi bloky (první dva bloky 2 vyučovací hodiny, třetí blok 3 vyučovací hodiny) – v průběhu 1 - 2 ročníků.

Místo konání:

90 % činnosti je prováděno v sídle organizace, 10 % ve školách.

Pomůcky, technika:

Veškeré pomůcky, např. dataprojektor, plátno na promítání, psací potřeby, papír v potřebném formátu atd. zajišťuje realizátor.

Náklady:

- zdarma

Ostatní:

Na začátku každého školního roku je po domluvě se školami naplánován a vytvořen kalendářní plán na celý školní rok.

Certifikace:

- ano

Další služby:

Společné setkávání se školními metodiky primární prevence, edukační činnost pro pedagogy z oblasti prevence užívání návykových látek (včetně alkoholu) a dalších sociálně nežádoucích jevů. Pořádání výstav a vernisáží – vystavují se díla, která žáci namalovali jako reakci na aktivity primární prevence.

Název organizace**Institut Filia****IČO**

63830604

Adresa

Sokolská 26, 120 00 Praha 2

Telefon, fax

224 263 026, 603 735 377

E-mail

filia@telecom.cz

Web

web.telecom.cz/filia

Název:**KURZ PROTIDROGOVÉ PREVENCE PRO UČITELE MATEŘSKÝCH ŠKOL, KURZ PROTIDROGOVÉ PREVENCE PRO UČITELE 1. STUPŇE ZÁKLADNÍ ŠKOLY****Forma:**

- soubor interaktivních seminářů

Cílová skupina:

- počet účastníků 20, cílová skupina jsou učitelky MŠ nebo učitelé a učitelky 1. stupně ZŠ

Cíl:

- informovanost pedagogů o problematice drogových závislostí s důrazem na preventivní práci, nácvik vybraných metod, pomoc při naplňování realizace povinných minimálních preventivních programů ve školských zařízeních

Obsah:

- Úvod, očekávání od kurzu - 1/2 hod.
- Historie drog - 2 hod.
- Vývoj drogové problematiky u nás i ve světě - 2 hod.
- Různé přístupy k řešení drogových problémů, léčení, péče, resocializace - 1 hod.
- Přehled drog, účinků a následků - 1 hod.
- Teorie prevence - 1 hod.
- Metodika prevence - 6 hod.
- Videoprojekce filmů k využití pro práci - 2 hod.
- Závěrečné hodnocení - 1/2 hod.

Doba trvání:

- celkem 16 hodin

Místo konání:

Akce jsou pořádány vždy pro určitý region, kraj, městskou část, vždy po dohodě s příslušným protidrogovým koordinátorem, který většinou reguluje i nejnižší počet účastníků.

Pomůcky, technika:

Kurz se koná vždy v prostorách, které zabezpečí příjemce, je zapotřebí tabule nebo flip-chart a možnost promítání videokazet. Účastníci obdrží metodiku Institutu Filia k dané problematice a některé obrazové pomůcky, s doporučením na možnosti získat doplňkové pomůcky (video) u jiných organizací.

Náklady:

Kurz z grantu je zdarma, příjemce hradí cestovné a ubytování lektorky. Kurz mimo grant stojí 13 000,- Kč + cestovné a ubytování lektorky.

Certifikace:

- akreditace MŠMT

Název organizace

Ulice – Agentura terénní sociální práce, o.s.

IČO

26596385

Adresa

Úslavská 31, 326 00 Plzeň

Telefon, fax

728 243 690, 377 320 352

E-mail

info@ulice-plzen.com

Web

www.ulice-plzen.com

Název:

PŘEDNÁŠKY O PSYCHOPATOLOGICKÉM ZPŮSOBU ŽIVOTA

Forma:

- přednáška a diskuse

Cílová skupina:

- 16 – 65 let, studenti a pracovníci středních škol a učilišť a institucí pracujících s uživateli drog a prostitutky

Cíl:

- prevence v oblasti užívání drog, rizikového způsobu sexuálního žití

Obsah:

- přednáška na škole, internátu či v jiné instituci, v případě cyklu přednášek společně s analýzou úspěšnosti, přednáška provázená diskusí, včetně anamnéz vybraných klientů

Doba trvání:

- 90 minut

Místo konání:

- škola, internát, úřad

Pomůcky, technika:

Zajišťuje realizátor.

Náklady:

- 1 000,- Kč za 90 minut

Certifikace:

- ne

Název:

DEN S ULICÍ

Forma:

- divadlo, diskuse

Cílová skupina:

- 16 – 20 let, studenti středních škol a učilišť

Velikost skupiny:

- max. 200 osob

Cíl:

- prevence v oblasti užívání drog, rizikového způsobu sexuálního žití

Obsah:

- kulturní akce spojená se zážitkovou diskusí s klienty terapeutických komunit, kteří jsou momentálně účastní léčebného pobytu, zprostředkování přímého kontaktu mladistvých s konkrétními osudy konkrétních lidí

Doba trvání:

- dle potřeby, max. však 180 minut

Místo konání:

- prostor divadla (prozatím vždy divadlo Dialog)

Pomůcky, technika:

Zajišťuje realizátor.

Náklady:

- zdarma

Certifikace:

- ne

Název:

WORKSHOPY VE VYLOUČENÝCH LOKALITÁCH

Forma:

- diskuse, zážitkový program

Cílová skupina:

- 5 – 10 let, děti drogových klientů, např. v Resslově ulici

Cíl:

- snížení rizik spojených s životem s rodiči na drogách a ve vyloučené lokalitě

Obsah:

- povídání formou hry o rizicích pohozeného injekčního materiálu, o možnostech pomoci v krizi apod.

Doba trvání:

- max. 60 minut

Místo konání:

- klub (v SISu v Resslově ulici, v Diakonii v Rokycanech,...)

Pomůcky, technika:

Zajišťuje realizátor.

Náklady:

- zdarma

Certifikace:

- ne

Název organizace**Bílý kruh bezpečí, pobočka Plzeň****IČO**

47607483

Adresa

Husova 11, 301 00 Plzeň

Telefon, fax

377 637 695

E-mail

bkb.plzen@bkb.cz

Web

www.bkb.cz

Název:**PREVENCE ŠIKANY, PREVENCE DOMÁCÍHO NÁSILÍ****Forma:**

- přednáška

Cílová skupina:

- 2. stupeň ZŠ, SŠ

Cíl:

- zvýšit informovanost žáků ZŠ a SŠ o činnosti BKB
- přinést základní informace o existenci šikany a domácího násilí, jejich znacích, projevech, možných příčinách, možnostech obrany
- poskytnout informace o institucích poskytujících pomoc v dané problematice

Obsah:

- představení organizace BKB
- poskytnutí informací o šikaně nebo domácím násilí (dle vybraného zaměření), o jejich znacích, projevech, příčinách a možnostech obrany
- profil agresora a oběti
- poskytnutí informací o institucích poskytujících pomoc (základní představení, kontakty)
- ponechání co největšího prostoru pro vzájemnou interakci, dotazy, vysvětlení
- umožnění aktivního zapojení posluchačů
- využití psychologických her

Doba trvání:

- 2 vyučovací hodiny na jedno téma

Místo konání:

- školní učebna

Pomůcky, technika:

- dle dohody (výhodou možnost využití prezentace pomocí meotaru nebo PC)

Náklady:

- 900,- Kč za 2 vyučovací hodiny

Ostatní:

- dle dohody

Certifikace:

- ne

Další služby:

Pro širokou veřejnost je poradna BKB otevřena každé úterý od 16.00 do 18.00 h (prázdninový provoz 14.00 - 15.30 h).

Název organizace**Centrum lékařské prevence – MUDr. Luhanová Lenka****IČO**

48370894

Adresa

Rodinná 7, Plzeň

Telefon, fax

603 427 193, 377 264 504

E-mail

poradnazivotnistyl@seznam.cz , Lenka.Luhanova@seznam.cz

Web**Název:****ŽIJME ZDRAVĚ, JEZME ZDRAVĚ!****Forma:**

- Dny zdraví, Veletrh zdraví, Přednáškové akce s aktivním zapojením oslovených
- mladší školní věk – přednáška s maňáskovým představením, hry k danému tématu
- starší školní věk – přednášky s videem, nácvik situací, interaktivní zpracování, měření ukazatelů

Cílová skupina:

- dívky a chlapci ve věku 6 – 18 let

Cíl:

Cílem je výchova ke zdraví, ozdravení životního stylu mládeže, cílená intervence k jednotlivým faktorům životního stylu s předpokládaným pasivním dopadem i na rodinné příslušníky oslovených.

Obsah:

Jednotlivá témata výchovy ke zdravému životnímu stylu jsou zpracována samostatně nebo lze zkrácené verze použít v programech Dnů zdraví. Součástí jsou edukační materiály pro mládež i pedagogické pracovníky.

Témata:

- **Výživa**
 - mladší školní věk: *Jím zdravě a nakupuji zdravě!* (přednáška a hra),
 - starší školní věk: *Zdravá výživa, Chci být štíhlá* – prevence poruch příjmu potravy.
- **Nežádoucí návyky – kouření, alkoholismus**
 - mladší školní věk: *Chraň své tělo!*,
 - starší školní věk: *Zdravotní rizika a prevence* (přednáška, video, měření smokolyzerem).
- **Jak předcházet úrazům a základy první pomoci** – přednáška, diskuze u edukačních panelů, nácvik.
- **Duševní i osobní hygiena - Já a volný čas** - prevence šikanování, prevence nemocí, sexuální výchova.

Doba trvání:

- Dny zdraví, Veletrhy zdraví – 4 vyučovací hodiny, jednotlivá témata 1 – 2 vyučovací hodiny

Místo konání:

- školní učebna, Dny zdraví – školní učebny, hřiště či tělocvična

Pomůcky, technika:

- u některých témat audiovizuální technika, u měření zdravotních ukazatelů zdroj elektřiny (zásuvka).

Náklady:

- 200 - 400,- Kč / hod

Certifikace:

- ne

Další služby:

- školení pedagogů v daných tématech, Den zdraví pro pedagogy - měření zdravotních ukazatelů, Bodystat, zhodnocení psychické zátěže

Název organizace**Centrum SOS Archa, Diakonie ČCE – středisko v Plzni****IČO**

73632767

Adresa

Prokopova 17, 301 00 Plzeň

Telefon, fax

377 223 221

E-mail

archa.plzen@diakoniecce.cz

Web

www.diakonieplzen.cz

Název:**PODÍVEJ SE KOLEM****Forma:**

- praktické vstupy do výuky se zážitkovým programem (modelové situace a hry), besedy s žáky, studenty, učiteli či dalšími pedagogickými pracovníky

Cílová skupina:

- děti a mládež od 10 do 20 let, max. 35 osob

Cíl:

Vést cílovou skupinu k tomu, aby v rámci svých možností dokázala nahlédnout a analyzovat krizovou situaci, do níž se dostal kamarád či spolužák (při modelových hrách) a získané zkušenosti využívat v praktickém životě.

Zvýšit všímavost a vnímavost dětí a mládeže k problémům ve svém okolí.

Informovat cílovou skupinu o zařízeních služeb krizové pomoci v Plzeňském kraji (v jakých případech, kdy a jakým způsobem je kontaktovat).

Obsah:

Projekt je tematicky zaměřen na zvládání situací, které mohou být pro děti a mládež krizové (rodinné vztahy, láska a partnerství, šikana, syndrom CAN apod.).

Praktický vstup do výuky (příklad):

Děti pracují ve skupinkách (zhruba 7 dětí), v každé skupince je jeden krizový intervent, vytvářejí společně jakýsi „krizový tým“. Skupinka dostává v písemné podobě příběh popisující jednotlivou krizovou situaci, do které se dostal fiktivní spolužák či kamarád. Děti si za podpory pracovníka povídají o tom, o jakou problematiku jde, jaké nebezpečí může ze situace vyplývat, kdo je situací nejvíce ohrožen. Co by bylo dobré v dané situaci udělat, na koho je možné se obrátit, co určitě nedělat. Výsledek je prezentován na velkém archu papíru (zůstává ve třídě), skupinky ho prezentují před ostatními dětmi. V závěru děti dostávají do ruky vizitky s kontakty na důležitá zařízení nabízející pomoc a základní informace o těchto zařízeních.

Doba trvání:

- konkrétní vstupy do výuky – 2 vyučovací hodiny; besedy s žáky, studenty, učiteli 1 - 2 vyučovací hodiny

Místo konání:

- vstupy do výuky, besedy – školní učebna; besedy, exkurse, individuální konzultace s pedagogickými pracovníky – sídlo organizace

Pomůcky, technika:

- běžné vybavení školní třídy

Náklady:

- aktivita zdarma, platí se pouze použitý materiál

Ostatní:

Před konáním aktivit škola osloví koordinátora projektu (Mgr. Lucie Petříčková) se zakázkou určité problematiky vycházející z nabídky projektu. Koordinátor si domluví schůzku se zadavatelem (třídní učitel, ...) a projednají společně detaily zakázky.

Certifikace:

- ne

Další služby:

- individuální konzultace s pedagogickými pracovníky ohledně možností řešení krizových situací, se kterými se v praxi setkávají

Název organizace

Česká společnost AIDS pomoc, o.s.

IČO

00409367

Adresa

Malého 3/282, 186 21 Praha 8

Telefon, fax

224 814 284

E-mail

martin.hornych@aids-pomoc.cz

Web

www.aids-pomoc.cz

Název:

PREVENCE HIV/AIDS

Forma:

- beseda s osobou HIV+

Cílová skupina:

- chlapci a dívky od 14 let, max. 50 osob

Cíl:

Informovat o tom, že běžný kontakt s HIV+ osobami je jako kontakt s každou jinou osobou. Tím se snažíme změnit ničím nepodložený negativní postoj společnosti k lidem infikovaným HIV.

Obsah:

- seznámení se s odbornými pojmy, způsoby přenosu viru HIV, jak se chránit atd., jak se žije s HIV infekcí a jak žít a nemít strach z člověka infikovaného tímto virem
- práce s dokumentárními fotografiemi či krátkým filmem
- zpracování dokumentárního materiálu
- otevřená diskuse o problematice HIV/AIDS a o obsahu besedy

Doba trvání:

- 2 vyučovací hodiny

Místo konání:

- školní učebna, nebo přímo v Domě světla

Pomůcky, technika:

- PC, dataprojektor

Náklady:

- program je zdarma, účastníci si mohou zakoupit červenou stužku za 20,- Kč

Certifikace:

- ne

Název organizace**Člověk v tísni, o.p.s., pobočka Plzeň****IČO**

25755277

Adresa

Mikulášské nám. 552/17, 326 00 Plzeň

Telefon, fax

377 240 090

E-mail

ales.kavalir@clovekv tisni.cz

Web

www.cvtplzen.cz

Název:**C' EST LA VIE****Forma:**

- zážitková pedagogika – interaktivní forma, následná debata a zhodnocení

Cílová skupina:

- vyšší ročníky ZŠ, nižší ročníky SŠ, SOU

Cíl:

Cílem workshopu je prostřednictvím nácviu modelových situací napomoci k posílení schopnosti dětí řešit záležitosti spjaté například se získáváním dalšího vzdělání, orientací ve státních institucích, hledáním práce či brigády. Cílem je úspěšné zapojení do „dospělého světa“. Najít si po absolvování základní školy své „místo v životě“, tzn. zorientovat se v nabídce středních a vysokých škol, zaměstnání, ve státních institucích, určit si osobní priority (s ohledem na budoucnost) a v jejich rámci si zvolit vhodné studium, popřípadě zaměstnání. Získat představu o trhu práce, projít si „rituálem“ přijímacího pohovoru a naučit se číst v inzerátech (včetně posouzení vhodnosti zaměstnání vzhledem ke své kvalifikaci a osobním schopnostem a dovednostem).

Obsah:

Účastníci se volně pohybují po třídě, převážně v rámci 4 stanovišť (vzdělání, práce, nakupování/hazard, informace) a aktivně se zapojují do vytváření své vlastní životní cesty. Hráči jsou do hry uvedeni popisem situace (např. konec 9. třídy na ZŠ) a nastíněním možných dalších cest, kterými se mohou ubírat (s upozorněním, že každé rozhodnutí má své následky).

Doba trvání:

- 3 - 4 vyučovací hodiny

Místo konání:

- školní učebna, možná i úprava do „venkovní“ podoby

Pomůcky, technika:

- tabule (flipchart), není ale nezbytně nutné

Náklady:

V závislosti na získaných dotacích a rozsahu spolupráce se školou lze sjednat i lekci zdarma.

Certifikace:

- ne

Název:**HLEDÁM PRÁCI. ZN.: „ABSOLVENT“.****Forma:**

- přednáška, diskuse

Cílová skupina:

- 9. třídy ZŠ, SŠ (SOU) – témata i formu lze upravit podle věku účastníků

Cíl:

Cílem je usnadnit vstup na pracovní trh a předcházet selhání v podobě volby nevhodných životních strategií a rizikového chování.

Obsah:

Po přednášce věnované uvedeným tématům následuje diskuse. Žáci se orientují na pracovním trhu, osvojí si základy pracovního práva (typy pracovních poměrů, pracovní smlouva, výpověď, náležitosti při vstupu do zaměstnání), praktické dovednosti a znalosti (jak napsat životopis, důležité momenty při přijímacím pohovoru, kde práci hledat, moje očekávání vs. očekávání zaměstnavatele apod. Získají základní informace o úřadu práce a na co si dát pozor – rizikové momenty a situace při hledání práce a nástupu do zaměstnání (práce načerno, zdravotní pojištění atp.).

Doba trvání:

- 1 vyučovací hodina na jedno téma

Místo konání:

- školní učebna

Pomůcky, technika:

- promítací plátno (není nezbytně nutné)

Náklady:

V závislosti na získaných dotacích a rozsahu spolupráce se školou lze sjednat i lekci zdarma.

Ostatní:

Tematické bloky lze upravit „na klíč“. Možno zvolit celý cyklus přednášek (5), popřípadě jen část. Dílčí témata lze uspořádat do nových tematických celků.

Certifikace:

- ne

Název:**PRÁCE A JÁ****Forma:**

- série interaktivních workshopů, hra

Cílová skupina:

- 8. a 9. třídy ZŠ

Cíl:

Cílem je pomoci dětem získat co nejreálnější náhled na svoji osobu z hlediska pracovního uplatnění, zvážit své předpoklady a s ohledem na to jim poskytnout příležitost vytyčení profesních priorit a přiblížit jim proces hledání zaměstnání a nástupu do něj.

Obsah:

Žáci si během několika workshopů ujasňují pojmy a svoje představy týkající se jejich volby povolání a dalšího profesního života. Jedná se především o témata: co je zaměstnání?, moje volba versus realita, sebehodnocení, možnosti a cesty hledání práce, „základní“ (na co si dát pozor), pracovní-právní terminologie.

Doba trvání:

- 1 vyučovací hodina na jedno téma

Místo konání:

- školní učebna

Pomůcky, technika:

- promítací plátno (není nezbytně nutné)

Náklady:

V závislosti na získaných dotacích a rozsahu spolupráce se školou lze sjednat i lekci zdarma.

Ostatní:

Tematické bloky lze upravit „na klíč“. Možno zvolit celý cyklus workshopů, popřípadě jen část. Dílčí témata lze uspořádat do nových tematických celků.

Certifikace:

- ne

Název:

VZDĚLÁVACÍ DÍLNY S DOKUMENTÁRNÍM FILMEM

Forma:

- interaktivní workshop, projekce, diskuse

Cílová skupina:

- žáci 2. stupně ZŠ a SŠ a SOU

Cíl:

Cílem je působit na žáky a studenty v rámci primární prevence a vzdělávání v oblastech: šikana, právní odpovědnost, řešení konfliktů, respekt k druhým, multikulturalita, genderová problematika, sociální skupina, sociální vyloučení (příčiny a možnosti řešení), menšiny. Dílna přináší nové poznatky, možnost nahlédnutí na realitu a sebe sama, problémové úkoly, reflektuje postoje a názor skupiny, která program absolvuje.

Obsah:

Ve výuce je využíván dokumentární film nebo tematický sociální spot či jiné výstupy médií, které jsou efektivním nástrojem pro výuku průřezových témat (zejména multikulturní a mediální výchova, výchova k myšlení v globálních a evropských souvislostech, osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana) i dalších témat souvisejících s respektováním a porozuměním jinakosti, sebepoznáním, s lidskými právy a s mezilidskými vztahy.

Na základě objednávky vyučujícího, který si zvolí téma, je připraven dvouhodinový program:

1. představení tématu, brainstorming
2. projekce dokumentárního filmu / sociálního spotu
3. reflexe viděného dokumentu
4. aktivita zpracovávající téma / skupinová či individuální práce
5. celková reflexe, prezentace výstupů

Doba trvání:

- 2 vyučovací hodiny

Místo konání:

- školní učebna

Pomůcky, technika:

- dataprojektor + PC zajistí realizátor, připojení k elektrické síti, promítací plátno / plocha zajistí škola

Náklady:

V závislosti na získaných dotacích a rozsahu spolupráce se školou lze sjednat i lekci zdarma.

Ostatní:

Tematické bloky lze upravit „na klíč“. Možno zvolit celý cyklus workshopů, popřípadě jen část.

Certifikace:

- ne

Další služby:

Vzdělávání pedagogických pracovníků (v časovém rozsahu dle dohody) - semináře k následujícím i dalším tématům:

- Základy práce s dokumentárním filmem při vyučování na základních a středních školách
- Sociální vyloučení v ČR
- Dilemata multikulturalismu a multikulturní výchovy
- Základní principy orientace na pracovním trhu
- Rozvojová a humanitární problematika
- Rasismus, xenofobie a diskriminace
- Nacionalismus
- Mediální výchova

Název organizace**Diecézní charita Plzeň – Poradna pro cizince a uprchlíky****IČO**

49774034

Adresa

Cukrovarská 16, 301 00 Plzeň

Telefon, fax

377 320 621, 731 433 008

E-mail

jobova@dchp.cz

Web

www.dchp.cz

Název:**CIZINCI A MY****Forma:**

- beseda

Cílová skupina:

- 8. a 9. třídy ZŠ, SŠ

Cíl:

Cílem besed je podnítit v žácích promýšlení jejich postojů k lidem, kteří se něčím odlišují (např. barvou pleti, kulturními návyky, životním stylem, sexuální orientací atd.), a popřípadě změnu jejich postojů ve směru k prioritě hodnoty rovnosti, ke snaze řešit vzniklé konflikty nenásilnými způsoby, k pozitivnímu chápání různorodosti v naší společnosti, k potlačování předsudků a uvědomování si stereotypů.

Obsah:

Besedy jsou přednostně určeny k doplnění výuky společenskovedních předmětů. S žáky budou besedovat jednotliví lektori:

1. **odborní lektori** (orientace v problematice multikulturní výchovy, zkušenosti z humanitárních misí, migrační asistenti, novináři a cestovatelé s pedagogickou praxí) - témata právního zakončení uprchlictví, kulturní identity, stereotypů, etnických konfliktů a možného soužití;
2. **lektori z řad azylantů a cizinců**, kteří prošli zkušeností změny kulturního prostředí - témata zažití válečného konfliktu, nuceného odchodu z vlastní země, problémy při integraci v hostitelské zemi ČR, cizinci z neevropských kultur mohou žákům zprostředkovat setkání s kulturou své země původu (Mongolsko, Vietnam, Arménie, Gruzie).

Doba trvání:

- 1 - 2 besedy (1 beseda = 1 vyučovací hodina) dle dohody v jedné třídě, 1. beseda s odborným lektorem, 2. beseda s lektorem z řad cizinců

Místo konání:

- školní učebna

Pomůcky, technika:

- žádné

Náklady:

- zdarma

Ostatní:

Konkrétní termíny uskutečnění navržené školou se domlouvají s koordinátorkou alespoň 14 dní dopředu, aby zajistila příslušné lektory.

Certifikace:

- ne

Název organizace

Epoché

IČO

45335648

Adresa

Zábělská 43, Plzeň

Telefon, fax

377 462 314, 377 462 313

E-mail

epoche@c-box.cz

Web

www.epoche.cz

Název:

PODÍVEJ SE KOLEM (PREZENTACE KRIZOVÝCH SLUŽEB – LINKA DŮVĚRY A PSYCHOLOGICKÉ POMOCI, SOS CENTRUM ARCHA A TERÉNNÍ KRIZOVÁ SLUŽBA)

Popis programu viz Centrum SOS Archa, Diakonie ČCE – středisko v Plzni. (str. 26)

Cílová skupina:

- 8. a 9. třídy ZŠ, SŠ

Ostatní:

- na základě telefonické domluvy s vedoucí LD – tel. 377 462 312 (nejlépe pondělí či úterý 8 – 20 hod.)

Certifikace:

- ne

Další služby:

- prezentace RIDZ a střediska EEG BF (pomoc dětem se specifickými poruchami učení)

Název organizace
Fond ohrožených dětí

IČO
00499277

Adresa
Barrandova 8, 326 00 Plzeň

Telefon, fax
377 455 132, 724 667 663 – kontaktní osoba Vojtěch Touš

E-mail
fod.plzen@fod.cz

Web
www.fod.cz

Název:

DĚTSKÁ PRÁVA, POSTUPY A SANKCE PŘI JEJICH NEDODRŽOVÁNÍ

Forma:

Přednáška obohacená o výrazné zapojení posluchačů do výkladu – formou doplňujících otázek, vlastních zážitků apod. Podle potřeb probíhá zážitkový program, nicméně vždy převládá diskuse.

Cílová skupina:

- dívky a chlapci (ZŠ, SŠ)

Program se dá mj. využít v případech, kdy mají dospělí podezření, že u některého dítěte dochází k problémům ve výchově či v rodině, které vyžadují zásah dalších odborných subjektů.

Cíl:

Cílem je rozšířit znalosti dětí v oblasti dětských práv, ať už vlastních nebo svých spolužáků či kamarádů. Snahou je také děti seznámit s postupem při řešení problémů – např. kdy zasahuje Policie ČR, jak funguje sociální odbor, kdy může nastat situace, že je dítě odebráno z rodiny do dětského domova apod.

Obsah:

Přednášející seznámí posluchače s činností organizace FOD. Poté proběhne výklad na téma „dětská práva“, přičemž se dá prostor především posluchačům, aby vyjádřili své názory, zkušenosti, zážitky. Postupně se dojde k případům, v nichž dětská práva dodržována nejsou, a na nich jsou předvedeny způsoby řešení. I v této části jsou posluchači aktivně zapojeni do výkladu a jednotlivé situace lze řešit formou hry, tj. zážitkovým provedením.

Doba trvání:

- 2 vyučovací hodiny

Místo konání:

- školní učebna

Pomůcky, technika:

- běžné vybavení školních tříd, popř. realizátorem přinesené pomůcky

Náklady:

- zdarma

Ostatní:

Přednášky jsou poskytovány dle potřeb škol, čekání není nikterak zdlouhavé.

Certifikace:

- ne

Další služby:

- všeobecné poradenství i v konkrétních případech, především v souvislosti s chováním či vystupováním žáků, popř. jejich rodičů

Název organizace**Informační a vzdělávací centrum Plzeň, o.s.****IČO**

27039994

Adresa

Koterovská 41, 326 00 Plzeň

Telefon, fax

732 883 480 , 777 574 309

E-mail

ivcp@email.cz

Web

www.ivcp.cz

Název:**ZVÝŠENÍ PRÁVNÍHO VĚDOMÍ STUDENTŮ****Forma:**

- informační beseda s využitím interaktivní učební pomůcky v podobě testů

Cílová skupina:

- 15 až 23 let, bez rozdílu pohlaví

Za cílovou skupinu byli zvoleni mladí lidé, protože z dříve realizovaného projektu IVCP, o.s. vyplynulo, že tito lidé vytvářejí specifickou skupinu, jenž je nejvíce ohroženou z hlediska právní gramotnosti.

Cíl:

Hlavním cílem tohoto programu je zvýšit právní vědomí studentů z Plzně a okolí. K naplnění tohoto cíle byla vymezena 4 stěžejní témata: Bydlení a rodinné právo; Právo a majetek a ochrana spotřebitele; Sociální zabezpečení; Trestní právo a přestupky.

Obsah:

1. Představení činnosti občanského sdružení IVCP, přiblížení programu a jeho cílů.
2. Každý student obdrží interaktivní učební pomůcku, která obsahuje 10 testovacích otázek. Ke každé otázce vybírají studenti ze 3 možných odpovědí.
3. Vyhodnocení testovacích otázek, diskuse o jednotlivých možnostech odpovědi.
4. Uvedení názorných příkladů.
5. Seznámení s činností neziskového sektoru, názorné příklady.
6. V průběhu celé besedy zodpovídání dotazů ze strany studentů.

Doba trvání:

Pro každý okruh je určena 1 vyučovací hodina, tzn. celý cyklus trvá 4 vyučovací hodiny.

Místo konání:

Program probíhá převážně ve školicích prostorách realizátora projektu, v Koterovské ulici č. 46 v Plzni. Možné také dohodnout konání v učebních prostorách konkrétní školy.

Pomůcky, technika:

- PC + dataprojektor (v případě, že uvedené pomůcky nebudou k dispozici, organizace disponuje vlastními).

Náklady:

- cena dle dohody

Certifikace:

- ne

Další služby:

- informační besedy zaměřené na zvýšení povědomí studentů o Evropské unii, integračním procesu a partnerských městech města Plzně,
- informační besedy zaměřené na upevňování finanční gramotnosti studentů

Název organizace

Ledovec, o.s.

IČO

26517051

Adresa

Mozartova 1, 323 00 Plzeň

Telefon, fax

774 321 520, 377 429 616

E-mail

normalnestuduju@volny.cz

Web

www.normalnestuduju.cz

Název:

JAK POZNÁM, ŽE JSEM SE ZBLÁZNIL?

Forma:

- beseda, program zahrnuje přednášku, skupinové aktivity a diskusi

Cílová skupina:

- dívky a chlapci, věk 16 – 20 let

Cíl:

- Studenti získají stigmatem nezasažený pohled na problematiku duševních poruch a nemocí.
- Studenti budou citlivější v rozpoznávání závažných psychických potíží u sebe i u svého sociálního okolí.
- Studenti se dozví o dostupných formách podpory v jejich okolí.

Obsah:

- Lektor a studenti zjišťují, jaké mají informace o psychických onemocněních a co by se chtěli v průběhu semináře dozvědět.
- Lektor předává informace o typech onemocnění, o nejběžnějších psychických potížích a o jejich příznacích.
- Studenti s pomocí lektora mapují vlastní zkušenosti se stresem a zátěžovými situacemi.
- Studenti získají informace o možnostech podpory (psycholog, psychiatr, poradny, sociální služby).

Doba trvání:

2 vyučovací hodiny

Místo konání:

školní učebna

Pomůcky, technika:

- běžné vybavení učebny, papíry a psací potřeby pro studenty, tabule nebo flipchart

Náklady:

- zdarma (možnost změny podle aktuální situace)

Ostatní:

Doporučeno program objednat alespoň měsíc dopředu.

Certifikace:

- ne

Certifikace:

- seminář „na klíč“ pro pedagogické týmy, poradenství pro pedagogy v oblasti práce se studenty s duševním onemocněním

Název organizace
Městská policie Plzeň

IČO
0075370

Adresa
Dominikánská 12, Plzeň

Telefon, fax
378 036 924, 377 329 197

E-mail
ceskova@plzen.eu

Web
www.mpplzen.cz

Název:

PREVENCE S MĚSTSKOU POLICÍ

Forma:

- přednáška

Cílová skupina:

- 4. - 9. ročník ZŠ

Cíl:

Poskytnout účastníkům co nejvíce informací na vybrané téma.

Obsah:

Činnost městské policie, přednáška formou dataprojekce na vybrané téma (podle věku účastníků – 4. ročník – Bezpečné chování, 5. ročník – Listina základních práv a svobod, 6. ročník - Šikana, Trestní odpovědnost, 7. ročník – Domácí násilí, Zneužívání, 8. ročník – Legální drogy, Trestní odpovědnost, 9. ročník – Illegální drogy, Trestní odpovědnost – více viz web MP), diskuse, ukázka profesní sebeobrany, ukázka práce psůvoda městské policie.

Doba trvání:

- 2 vyučovací hodiny

Místo konání:

- školní učebna

Pomůcky, technika:

- žádné

Náklady:

- zdarma

Certifikace:

- ne

Název organizace

Občanská poradna Plzeň, o.s.

IČO

69460833

Adresa

Koterovská 41, 326 00 Plzeň

Telefon, fax

377 456 468, 377 456 467

E-mail

poradna@opplzen.cz

Web

www.opplzen.cz

Název:

PŮJČUJTE SI S ROZUMEM

Forma:

- přednáška interaktivní formou

Cílová skupina:

- od 15 let

Cíl:

Cílem přednášky je přiblížit studentům oblast dluhové problematiky – základní informace o situaci v ČR, příčiny vzniku dluhových situací, možnosti řešení a prevence jejich vzniku. Zvláštní pozornost je věnována problematice „finanční gramotnosti“.

Obsah:

Přednáška je koncipována jako dvouhodinová a je rozdělena do následujících bloků/aktivit:

- jak se žije v dluhové pasti (modelová situace),
- situace v ČR (přednáška),
- příčiny vzniku dluhových situací a možnosti jejich řešení (přednáška),
- půjčování s rozumem (modelová situace),
- shrnutí a vyhodnocení.

Doba trvání:

- 2 vyučovací hodiny

Místo konání:

- školní učebna (příp. sídlo organizace) – záleží na domluvě

Pomůcky, technika:

- žádné

Náklady:

- dle dohody

Certifikace:

- ne

Název organizace
Občanské sdružení Nové obzory

IČO
27047199

Adresa
STOP PPP, Komenského 4, 344 01 Domažlice

Telefon, fax
720 575 011, 379 789 602

E-mail
cokoliv@jakomodelka.cz

Web
www.jakomodelka.cz

Název:

I VY JSTE V TOM

Forma:

- interaktivní seminář

Cílová skupina:

- chlapci a dívky od 12 let výše na všech typech škol, veřejnost

Velikost skupiny:

- max. 30 osob

Cíl:

Uvést účastníky do problematiky poruch příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie, obezity.

Vést účastníky k přijetí svého těla, k uvědomění si sebe sama, své sebeúcty. Podpora pochopení vlastní jedinečné hodnoty. Formou aktivního sociálního učení ve skupině rozvíjet dovednost vybrat si a vychutnat jídlo jakožto součást života. Předejít možnosti držet redukční diety, zacílit se na zdravý životní styl.

V případě výskytu patologie pomoci vyhledat odbornou pomoc, poskytnout kontakty na odborníky v místě bydliště, popř. v jeho okolí.

Obsah:

Program má podobu interaktivního semináře zaměřeného na problematiku poruch příjmu potravy. Setkání jsou zaměřena na uvědomění si sebe sama, sebeúcty, podporu pochopení vlastní hodnoty, vytvoření postoje k obrazu „dokonalého člověka“, který předkládají všudypřítomná a na kilogramy přísná média.

S dětmi bude pracovat vyškolená lektorka, psycholog, metodik prevence. Blok je sjednocen.

Doba trvání:

- 2 vyučovací hodiny

Místo konání:

- dle dohody

Pomůcky, technika:

- technika: dostatečný prostor, možnost práce v malých oddělených skupinkách asi o 5 lidech, flipchart, papíry formátu A3, fixy (dle počtu skupin), informativní články o poruchách příjmu potravy, ilustrační foto anorektiček a obézních lidí (zajistí realizátor)

Náklady:

- 800,- Kč

Certifikace:

- ne

Další služby:

- možnost konzultace, dále informace pro pedagogy, jak rozpoznat poruchu příjmu potravy a jak přistupovat k dětem s těmito potížemi

Název organizace

Pedagogicko-psychologická poradna Plzeň

IČO

49777564

Adresa

Částkova 78, Plzeň

Telefon, fax

377 468 111

E-mail

pepor@pilsedu.cz

Oblastní metodik pro Plzeň – eisenvort@email.cz

Oblastní metodik pro Rokycany- vera.cikova@quick.cz

Oblastní metodik pro Domažlice a Klatovy – Jana.Hendrichova@seznam.cz

Oblastní metodik pro Tachov - lenka.dolezalova@zshornicka.tachov.indos.cz

Web

www.pepor.pilsedu.cz, www.prevence.wz.cz

Poznámka: pro jednotlivá pracoviště jsou kontaktními osobami vždy metodici prevence

Název:

**MĚSTO ŠTĚSTÍ
VESELÁ SETKÁVÁNÍ
TŘÍDA PLNÁ POHODY
SPRÁVNÁ TŘÍDA (BEZVA TŘÍDA, NAŠE TŘÍDA)
KRUHOVÉ ROZHOVORY
PEER PROGRAM
NENÍ HRA JAKO HRA**

Forma:

- zážitkové programy, besedy, individuální a skupinová konzultace, vzdělávání

Cílová skupina:

- děti v MŠ, ZŠ, SŠ

Cíl:

Cílem je ovlivnění sociálního klimatu ve třídě a zlepšení mezilidských vztahů v třídních kolektivech, zlepšení komunikačních dovedností - výchova k efektivní neagresivní komunikaci, zlepšení sebepojetí, zkvalitnění sociálních a kooperativních dovedností účastníků programu, primární prevence sociálně patologických jevů, výchova ke zdravému životnímu stylu, příprava předškolních dětí a jejich rodičů na nástup do školy, pobyty pro děti se specifickými poruchami učení a chování se zaměřením na rozvoj jejich sociálních dovedností a zmírnění projevu SPUCH.

Obsah:

Aktivity převážně probíhají ve třídách. Jde o opakovanou práci s třídním kolektivem zaměřenou na vybraná témata primární prevence anebo intervence s využitím zážitkových metod a sociálního učení formou her.

Jednotlivé programy:

- **Město štěstí** – děti v MŠ – výchova ke zdravému životnímu stylu, prevence zneužívání návykových látek - *pracoviště Domažlice*
- **Veselá setkání** – předškolní děti a jejich rodiny – příprava českých a romských dětí na nástup do školy - *pracoviště Rokycany*
- **Třída plná pohody** – žáci ZŠ – adaptační program pro první ročníky ZŠ - *pracoviště Rokycany*

- **Správná parta** – žáci ZŠ praktické – prevence šikanování - *pracoviště Domažlice*
- **Správná třída** – žáci ZŠ, SŠ - Cílem programu je nastartovat procesy, které dovolují dobrému jádru kolektivu prosadit se a záměrně ovlivňovat dění ve třídě, posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy a předcházet tak šikaně ve všech formách a stádiích. - *pracoviště Plzeň - město, sever a jih*
- **Kruhové rozhovory** – žáci 2. stupně ZŠ – zlepšení komunikačních dovedností a sebepojetí, spolupráce žáků mezi sebou a s učiteli – snížení počtu sociálně negativních jevů - *pracoviště Rokycany*
- **PEER program** – zdravý životní styl – žáci 2. stupně ZŠ a víceletých gymnázií - výchova ke zdravému životnímu stylu, prevence zneužívání návykových látek - *pracoviště Rokycany*
- **Program „Není hra jako hra“** – žáci ZŠ - dva interaktivní semináře zaměřené jednak na posílení a rozvoj sociálních dovedností, zmapování volnočasových aktivit cílové skupiny, jednak na prevenci problémového hráčství - gamblingu - *pracoviště Klatovy*
- **Program „Naše třída“** – žáci ZŠ - cílem programu je nastartovat procesy, které dovolují dobrému jádru kolektivu prosadit se a záměrně ovlivňovat dění ve třídě - *pracoviště Tachov*

Doba trvání:

- od 1 vyučovací hodiny až po dlouhodobé působení v rámci školního roku

Místo konání:

- převážně školní učebna - škola, táborové prostředí, prostory PPP

Pomůcky, technika:

- papíry, tužky a pastelky

Náklady:

- zdarma

Ostatní:

Programy jsou obvykle realizovány v přítomnosti třídního učitele, který je vyzván ke spolupráci. Čekací doba záleží na počtu žádostí.

Certifikace:

- ne

Další služby:

- **Adaptační programy – pro žáky ZŠ, SŠ** - práce s nově vzniklým kolektivem, vytvoření kvalitního jádra, a tím posílení zdravého vývoje skupinové dynamiky. Má formu vícedenního pobytu v přírodě na začátku školního roku.
- **Výjezdová setkání – V les vlez – pro žáky ZŠ, SŠ** - pobytový program pro třídní kolektiv, jehož cílem je upevnit nově vytvořené sociální klima, v návaznosti na předchozí práci se skupinou. Účastníci jsou zapojeni do psychosociálních her aktivačně-motivačního charakteru, účastní se aktivit podporujících vytvoření vzájemné důvěry (lanové dráhy) a ve skupinách hledají různá řešení zátěžových situací, kterým jsou vystaveni. – *pracoviště Plzeň – město, sever, jih, Rokycany, Domažlice, Klatovy*
- **Programy na zakázku – pro žáky ZŠ, SŠ od 10 do 16 let** - primárně preventivní programy zaměřené na výchovu k odpovědnosti a sebedůvěře, na zlepšení komunikačních dovedností a celkového sebepoznání. Programy jsou koncipované na 1 – 2 vyučovací hodiny.
- **Metodické vedení – pro pedagogické pracovníky škol** - obecné a individuální poradenství v oblasti primární prevence, zdroj informací a materiálů, pomoc při zprostředkování odborné péče, pomoc při psaní projektů a minimálního preventivního programu, konzultace a návštěvy škol, vzdělávání v oblasti primární prevence.

Název organizace**Policie ČR, městské ředitelství Plzeň - město****IČO****Adresa**

Klatovská 45, Plzeň

Telefon, fax

974 325 207, fax: 974 325 208

E-mail

pisp@mvcr.cz

Web

www.policie.cz

Název:**AJAXŮV ZÁPISNÍK****Forma:**

- přednáška + distribuce zápisníku – následně celoroční preventivní program

Cílová skupina:

- žáci a žákyně 2. tříd ZŠ

Cíl:

Cílem je rozdávat dětem tzv. Ajaxův zápisník. Jedná se o celostátní naučnou hru s bezpečnostní a preventivní tematikou pro žáky 2. tříd ZŠ.

Obsah:

Žáci během celého školního roku se svými učiteli probírají jednotlivé pasáže uvedené v zápisníku a odpovídají na otázky, které jsou rozděleny do tématických celků. Na konci roku vždy probíhá vyhodnocení projektu. Děti jsou pak odměněny plyšovým maskotem psa Ajaxe.

Doba trvání:

- celý školní rok

Místo konání:

- školní učebna

Pomůcky, technika:

- zápisník a psací potřeby

Náklady:

- zdarma

Název organizace
Ponton, občanské sdružení

IČO
64355756

Adresa
Podmostní 1, 301 12 Plzeň

Telefon, fax
377 222 466

E-mail
mezery@ponton.cz

Web
www.ponton.cz/mezery

Název:
MEZERY

Forma:
• interaktivní vzdělávací programy pro školy

Cílová skupina:
• chlapci a dívky od 6 - 20 let; ZŠ, SŠ

Cíl:
U žáků základních a středních škol rozšířit povědomí a znalosti v oblastech osobnostní a sociální výchovy a multikulturní výchovy. U jednotlivců posilovat toleranci, empatii, respekt, rozvíjet individuální dovednosti a schopnosti, posilovat spolupráci, dovednosti pro řešení problémů, rozvíjet pozornost vůči kulturním odlišnostem, národnostním menšinám a věnování se otázce lidských práv.

Obsah:
Semináře realizují obvykle 2 lektori, kontaktní pracovníci nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Pixla nebo další pracovníci organizace, kteří pracují s dětmi a mládeží. Semináře probíhají interaktivními metodami, děti nesedí v lavicích, ale v kruhu. Je kladen důraz na zapojení a práci žáků s využitím řady různých technik, metod a aktivit. Každá aktivita je ukončena reflexí. Prostřednictvím zážitku se snažíme spolu s dětmi diskutovat nad daným tématem.

Doba trvání:
Výukové bloky trvají 2 vyučovací hodiny.

Místo konání:
• školní třída, případně prostory organizace (NZDM Pixla)

Pomůcky, technika:
Pomůcky, pracovní listy a další materiály jsou v ceně seminářů a zajišťuje je realizátor.

Náklady:
Základní cena za 1 seminář (2 vyučovací hodiny) v roce 2008 je 990,- Kč.

Ostatní:
Při realizaci vzdělávacích bloků není nutná přítomnost pedagoga.

Certifikace:
• ne

Náklady:
Z nabízených tematických oblastí lze připravit konkrétní vzdělávací blok podle zadaných požadavků.

Název organizace**Společnost Tady a teď, o.p.s.****IČO**

26370417

Adresa

Mikulášské náměstí 17, Plzeň

Telefon, fax

377 240 034

E-mail

info@tadyated.org

Web

www.tadyated.org

Název:**SEMINÁŘ O KRIMINALITĚ A PROBLÉMOVÉM CHOVÁNÍ****Forma:**

- přednáška s diskusí a nácviky rizikových situací

Cílová skupina:

- žáci ZŠ, SŠ

Cíl:

Cílem programu je přiblížit žákům rizika, která souvisí s patologickým chováním ve škole i ve volném čase.

Obsah:

Program bude organizován formou diskuze s možností kdykoliv (v rámci dohodnutých pravidel) prezentovat vlastní názory a zkušenosti. Součástí programu mohou být nácviky praktických dovedností (například cvičení, jak odmítnout nabízenou drogu nebo spoluúčast na nelegální aktivitě). Celý program je ale koncipován tak, aby odpovídal konkrétním zkušenostem a názorům třídy nebo skupiny žáků. Proto se diskuze může věnovat širokému spektru témat, jako například role oběti rizikového chování, jak rozpoznat rizikovou situaci a jak takové situaci předcházet, co je spoluúčast při trestné činnosti nebo nahlašovací povinnost, násilí na škole, důvěra k učitelům a podobně.

Podmínkou programu je nepřítomnost učitele při programu právě proto, aby mohli být žáci naprosto otevření. Lektor po skončení programu poskytne zpětnou vazbu učitelům s tím, že zachová anonymitu jednotlivých žáků.

Doba trvání:

- 2 hodiny

Místo konání:

- školní třída

Náklady:

- zdarma

Ostatní:

- nepřítomnost učitele při programu

Certifikace:

- ne

Název:**TRENAŽER ŽIVOTNÍCH STRATEGIÍ****Forma:**

- seminář s využitím PC hry, diskuse

Cílová skupina:

- pro žáky vyšších ročníků ZŠ, SŠ

Cíl:

Cílem aktivity je ovlivnit děti staršího školního věku tak, aby byly v budoucnu schopny na základě předaných informací předcházet situacím, které by mohly zapříčinit jejich sociální propad. Při semináři se pracuje s PC hrou GhettoOut, která simuluje sociální realitu života na okraji společnosti. Hra obsahuje prvky z oblasti problematiky užívání návykových látek, zadlužování, bydlení apod., stěžejním momentem je rozhodování mezi legálními a nelegálními činnostmi, které jsou však krátkodobě výhodnější. Hráči budou muset zvolit takovou životní strategii, která je dovede k úspěšnému cíli – získání nového bydlení.

Obsah:

Na začátku semináře probíhá krátké uvedení do tématu – žákům je přiblížen život na okraji společnosti, důvody, proč se člověk může ocitnout na okraji společnosti apod. Poté žáci začínají hrát hru GhettoOut – musí zvolit životní strategii, která je povede k získání nového bydlení. Hru budou děti hrát ¾ hodiny. Po odehrání hry následuje reflexe, zhodnocení situace jednotlivých hráčů, diskuze nad různými životními strategiemi a jejich dopady.

Doba trvání:

- 3 hodiny

Místo konání:

- v prostorách školy

Pomůcky, technika:

- zajistí realizátor

Náklady:

- zdarma

Certifikace:

- ne

Název:**SEMINÁŘ O SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍ pro učitele****Forma:**

- přednáška s diskusí

Cílová skupina:

- učitelé základních a středních škol

Cíl:

Cílem je seznámit učitele s tématem sociálního vyloučení se zaměřením na problematiku dětí a dospívajících, tedy potenciálních žáků - účastníků semináře. Absolvoování kurzu účastníkům zprostředkuje informace o podmínkách sociálního vyloučení, do kterých jsou děti socializovány, účastníkům semináře budou přiblíženy problémy, se kterými se tyto děti mohou potýkat.

Obsah:

Seminář se snaží přiblížit život v sociálně vyloučených lokalitách, tj. vznik těchto lokalit, pravidla jejich fungování, sociální vzorce jejich obyvatel, problémy, se kterými se potýkají apod. Dále chce přiblížit principy práce s těmito obyvateli, co se týče například poskytování sociálních služeb a dalších navazujících aktivit.

Doba trvání:

- 3 hodiny

Místo konání:

- v prostorách školy

Náklady:

- zdarma

Certifikace:

- ne

Název:**NÁCVIK EFEKTIVNÍCH POSTUPŮ PŘI PRÁCI S RODINOU ZE SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉHO PROSTŘEDÍ pro učitele a výchovné poradce****Forma:**

- přednáška s prostorem pro diskusi, nácvik modelových situací, vycházejících z námětů a osobních zkušeností účastníků

Cílová skupina:

- Program je určen pro všechny, kdo se setkávají a pracují s dětmi a rodinami ze sociálně vyloučeného prostředí, zvláště pak pro učitele a výchovné poradce.

Cíl:

Cílem programu je předat relevantní informace o životě v sociálním vyloučení a o každodenní realitě rodin, které žijí v podmínkách sociálního vyloučení. Účastníci si osvojí postupy, jak navazovat spolupráci s problémovými rodinami. Cílem je vyzkoušet si, jakým způsobem se dá efektivně pracovat s rodinou ze sociálně exkludovaného prostředí.

Obsah:

V rámci programu bude účastník formou přednášky seznámen s realitou života v sociálním vyloučení. Důležitou součástí je diskuse o vlastních zkušenostech, zážitcích a problémech, se kterými se účastníci setkali ve své praxi. Z diskuse budou dále vybírána nejpalčivější témata, která jsou použita při nácviku modelových situací. Účastník tak může čerpat ze své zkušenosti a vyzkoušet si modelové postupy, které mohou přinést úspěchy a tak nastartovat efektivní spolupráci a komunikaci mezi učitelem, žákem a rodinou.

Doba trvání:

- přednáška a diskuse 1,5 hodiny, nácvik situací 1,5 hodiny

Místo konání:

Není předem určeno, záleží na předchozí domluvě.

Pomůcky, technika:

- flipchart, fix

Náklady:

- zdarma

Certifikace:

- ne

Název organizace**Středisko výchovné péče – DDÚ, SVP, ZŠ a ŠJ, Plzeň****IČO**

49778129

Adresa

Karlovarská 67, 323 00 Plzeň

Telefon, fax

377 538 185, 377 532 733, 377 536 459 + fax

E-mail

svp_plzen@quick.cz

Web

www.dduplzen.cz

Název:**ZLOBENÍ****Forma:**

- přednáška, diskuse

Cílová skupina:

- dívky a chlapci ZŠ, SŠ

Cíl:

Cílem je osvěta, získání povědomí o možnostech řešení některých potíží, které dítě má.

Obsah:

Formou besedy seznámení se zařízením a jeho možnostmi, motivace k vlastní aktivitě při řešení problému, který mám anebo mohu mít v budoucnu.

Doba trvání:

- cca 1,5 h

Místo konání:

- sídlo organizace

Pomůcky, technika:

- žádné

Náklady:

- zdarma

Certifikace:

- ne

Další služby:

- výchovné poradenství (zaměřeno na řešení potíží v životě dítěte, poruchy chování, krizové situace; školní, rodinné, výchovné, psychické a osobnostní problémy. Poskytujeme informace k prevenci vážných výchovných problémů, užívání návykových látek a projevů asociality)
- přednášky, diskuse pro rodiče žáků školy (*Sociopatologické jevy v chování dětí školního věku, Šikana a současná škola*)
- diskuse, svépomocné komunitní setkání, práce ve skupině rodičů žáků s výchovnými problémy (*Dítě začíná zlobit*) – cyklus 4 setkání
- přednášky, diskuse pro učitele (*Poruchy chování, výchovné problémy žáka, Šikana a současná škola, Možnosti zvládnutí agresivního chování u dítěte školního věku*) – 1 - 2 setkání
- internátní pobyty (jsou určeny pro děti ve věku povinné školní docházky s počítanými poruchami chování, kdy selhávají běžné výchovné postupy v rodině i ve škole)

Název organizace**Zdravotní ústav se sídlem v Plzni****IČO**

71009442

Adresa

Tylova 20, 301 25 Plzeň

Telefon, fax

377 155 220, 377 155 137

E-mail

daniela.franova@zuplzen.cz, vakcinace@zuplzen.cz

Web

www.zuplzen.cz

Název:**RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ DOSPÍVAJÍCÍCH A ZÁSADY EFEKTIVNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE****Forma:**

- přednáška

Cílová skupina:

- pedagogové ZŠ a SŠ

Cíl:

Podat pedagogům přehled aktuálních informací o problematice rizikového chování dospívajících a možnosti jeho prevence.

Obsah:

Adolescence jako vývojové období, popis syndromu rizikového chování v dospívání, trendy rizikového chování. Ochranné a rizikové faktory (individuální, rodinné, společenské). Zneužívání návykových látek (alkohol, kouření tabáku, drogy), rizika v oblasti reprodukčního zdraví (předčasný pohlavní život v dospívání, střídání sexuálních partnerů, riziko předčasného těhotenství, pohlavní nemoci, včetně infekce HIV/AIDS), primární prevence – úloha rodiny, školy, společnosti, zásady efektivní prevence syndromu rizikového chování dospívajících, možnosti realizace primární prevence na škole.

Doba trvání:

- 2 hodiny

Místo konání:

- učebna nebo sborovna školy, popř. jiné vhodné místo ve škole

Pomůcky, technika:

- žádné

Náklady:

- 900,- Kč

Ostatní:

- účast na tomto školení vhodná pro všechny pedagogy a výchovné pracovníky školy, včetně vedení školy

Certifikace:

- ne

Další služby:

- poradna HIV/AIDS – poradenství a testování sexuálně přenosných infekcí
- očkovačské středisko – očkování pro jednotlivce i pracovní kolektivy

**Nabídka programů
nespecifické primární prevence**

Název organizace
Activities 4You, o.s.

IČO
 27048373

Adresa
 Kopřivná 11, 788 33 p. Hanušovice

Telefon, fax
 608 101 796

E-mail
 ondra@a4y.cz

Web
 www.a4y.cz

Název:

ADAPTAČNÍ KURZ GO!

Forma:

- zážitkový program

Cílová skupina:

- třídní kolektiv starší 12 let

Cíl:

- Netradiční formou seznámit účastníky mezi sebou.
- Netradiční formou seznámit kolektiv s třídním učitelem.
- Utvořit kvalitní sociální vazby v kolektivu třídy a tím vytvořit fungující třídní kolektiv.
- Vytvořit základní sociální vazby mezi žáky a pedagogem.

Obsah:

Adaptační kurzy GO! studentům pomáhají s přizpůsobením se novému prostředí a s bezproblémovým vstupem do běžného školního života. Umožňují celé třídě a jejímu třídnímu učiteli, aby si mezi sebou vytvořili silné sociální vazby ještě před samým začátkem čtyřletého studia.

Účastník v programech získává zážitky aktivním zapojením do různých činností, nejčastěji her. Ve hře se člověk setkává s různými situacemi, se kterými v běžném životě mnohdy zápasí. Má možnost získat zkušenost, jak v podobných situacích jednat. I velmi náročné programy jsou ale samozřejmě naprosto bezpečné. Vše zajišťují zkušení instruktoři. Navíc hra je omezena v čase a každý z ní může kdykoliv vystoupit.

Doba trvání:

Délka kurzů by měla být minimálně 3 dny, v lepším případě 5 - 7 dní. Kurz by měl být na začátku školního roku, popř. na konci prázdnin.

Místo konání:

V ideálním případě, je vhodné místo mimo školu, např. nějaké rekreační zařízení. Vhodné místo je konzultováno se školou.

Náklady:

Kalkulace ceny se odvíjí od obsahu a rozsahu akce.

Certifikace:

- ne

Další služby:

- organizace školních výletů, zážitkového programu, lanových aktivit, programů osobnostně sociální výchovy, školení pedagogů

Název organizace

Johan, centrum pro kulturní a sociální projekty

IČO

68783001

Adresa

DPL Havířská 11, 301 00 Plzeň

Telefon, fax

775 131 309, 724 508 901

E-mail

johan.c@seznam.cz , martinanajbrtka@centrum.cz

Web

www.johancentrum.cz

Název:

**K3 - DRAMATICKÁ VÝCHOVA PRO ŠKOLU (KOMUNIKACE, KOOPE-
RACE, KREATIVITA)**

Forma:

- výuka použitím metod konstruktivistické pedagogiky a dramatické výchovy, formou zážitkového programu

Cílová skupina:

- dívky a chlapci ve věku 12 – 15 let

Cíl:

Podporovat u žáků plzeňských škol rozvíjení klíčových kompetencí, zejména sociálních, personálních a komunikačních, a předcházet tak výskytu sociálně patologických jevů ve škole.

Obsah:

Volba témat i forem realizace vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, zejména se zaměřuje na oblast průřezových témat (Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova), která mají být začleňována do výuky na všech školách.

Doba trvání:

- tři tříhodinová setkání

Místo konání:

- školní učebna

Pomůcky, technika:

- koberec na podlaze

Náklady:

Cena jednoho programu (3 setkání) je 3000,- Kč.

Certifikace:

- ne

Název organizace**Naděje, o.s.****IČO**

00570931

Adresa

Železniční 36, Plzeň

Telefon, fax

377 456 912

E-mail

bludiste.plzen@nadeje.cz

Web

www.nadeje.cz

Název:**NZDM BLUDIŠTĚ****Forma:**

- nízkoprahové zařízení - zážitkový program, přednáška, hry, výtvarné a hudební prvky, diskuze apod.

Cílová skupina:

- pro děti a mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí ve věku od 7 do 13 let

Cíl:

Činnost nízkoprahového klubu Bludiště svým programem nabízí trávení smysluplného trávení volného času, čímž je minimalizován pobyt dětí v rizikovém prostředí a jsou zajištěny další vzdělávací aktivity s ohledem na primární prevenci. Účastníci mají být seznámeni se základními informacemi o zdravém způsobu života, o rizikovém chování (sex, drogy, záškoláctví, šikana, apod.) a mají si zvnitřnit návyky a dovednosti předcházející rizikovému chování.

Náplň:

- vzdělávací aktivity- doučování, přednáška, internet
- volnočasové aktivity- sport, hudební kroužek, výtvarný kroužek, tanec
- výjezdové akce- poznávací, zábavné, relaxační
- specifické aktivity- diskuze, turnaje, soutěže, apod.

Otevírací doba:

- od pondělí do čtvrtka od 13:00 – 17:00 h

Místo konání:

- sídlo organizace

Pomůcky, technika:

- vše zajišťuje organizace

Náklady:

Využití služby je zdarma. V případě výjezdových akcí je částečná finanční účast nutná.

Certifikace:

- ano

Název organizace**OS TOTEM – regionální dobrovolnické centrum****IČO**

69966303

Adresa

Rokycanská 44, 312 00 Plzeň

Telefon, fax

377 260 425, 606 214 066

E-mail

totem.pm@volny.cz

Web

www.totem-rdc.cz

Název:**PĚT P****Forma:**

- individuální preventivní program pro děti ve školním věku, založený na kamarádském vztahu dítěte s dospělým dobrovolníkem

Cílová skupina:

- děti se sociálními či zdravotními problémy ve věku 6-15 let

Cíl:

Cílem programu je pomocí staršího kamaráda dobrovolníka rozvinout to, na co má dítě předpoklady nebo co ho těší a na co nemá rodina dítěte možnosti – sociální, časové, finanční apod., a tím posilovat jeho sebeuvědomění, rozvíjet jeho sociální dovednosti a motivovat ho k navazování přirozených vrstevnických vztahů.

Obsah:

V programu se schází klient - dítě se starším kamarádem nebo kamarádkou - dobrovolníkem. Aby vztah fungoval, předchází spojení dvojice pohovor dobrovolníka se supervizorkou - psycholožkou, kde se prověří, jaké má předpoklady pro vytvoření dvojice v programu, a rovněž dítěte a zákonného zástupce s cílem pojmenování problému dítěte a hledání cesty k jeho vyřešení. Poté je dvojice navzájem seznámena, dobrovolník představen rodičům dětského klienta a program začíná fungovat.

Jedná se o volnočasovou aktivitu, takže dvojice se domluví na činnosti: procházka, jízda na kole, návštěva kina, divadla, výstavy, sportovní akce apod. Vstupy na jednotlivé aktivity jsou úměrně hrazeny z prostředků projektu. Dobře fungující dvojice může po čase společně podniknout delší výlet případně se na některý z plánovaných programů domluvit s dalšími dvojicemi.

Dobrovolník pracuje pod odbornou supervizí, rovněž rodina má otevřenou možnost komunikace s koordinátorem projektu.

Doba trvání:

Projekt je koncipován na jeden školní rok. Pokud vznikne opravdu kamarádský vztah, může dvojice fungovat v projektu několik let. Setkání jsou jednou za týden na cca 1-3 hodiny podle programu, který si dvojice určí.

Místo konání:

- dle náplně programu (libovolné)

Náklady:

- zdarma

Certifikace:

- ano

Název organizace**Ponton, občanské sdružení****IČO**

64355756

Adresa

Podmostní 1, 301 12 Plzeň

Telefon, fax

377 222 466

E-mail

mezery@ponton.cz

Web

www.ponton.cz/mezery

Název:**PIXLA****Forma:**

- nízkoprahové zařízení

Cílová skupina:

- neorganizované děti a mládež zejména ze sociálně znevýhodněného prostředí ve věku od 6 do 20 let z Plzně a blízkého okolí

Cíl:

- Podporovat při zvládnutí obtížných životních událostí.
- Snižovat sociální rizika vyplývající z konfliktních společenských situací, životního způsobu a rizikového chování.
- Podporovat volnočasové, sociální, vzdělávací, kulturní a další rozvojové a preventivní projekty vedoucí k aktivizaci a propojování zdrojů jednotlivců, skupin a společnosti.
- Systematickou a pravidelnou prací udržovat, rozvíjet a zvyšovat jejich osobní a sociální schopnosti a dovednosti podporující sociální začleňování osob.
- Upevňovat a nacvičovat motorické, psychické a sociální schopnosti a dovednosti.
- Podporovat sociální začlenění do skupiny vrstevníků i do společnosti, včetně zapojení do dění místní komunity.
- Poskytovat nezbytnou psychickou, fyzickou, právní a sociální ochranu během pobytu v zařízení a podmínky pro realizaci osobních aktivit.
- Nabídnout bezpečné prostředí pro trávení volného času a aktivizovat je k pravidelným zájmům a činnostem.
- Posilovat hodnoty vzdělání.
- Minimalizovat rizika sociálně patologických jevů.

Náplň:

Zařízení je zaměřené na pravidelnou a systematickou práci s neorganizovanými dětmi a mládeží. Dětem a mládeži nabízí bezpečný prostor pro realizaci volnočasových aktivit, vlastních i nabízených zařízení, a navazující sociální služby. Návštěva v Pixle není podmíněna přihláškou, placením příspěvků ani pravidelnou docházkou apod. Důležitou součástí nabídky je podpora a pomoc při zvládnutí obtížných situací, se kterými se mladí lidé setkávají. K dalším možnostem centra patří nadstavbové vzdělávací a volnočasové aktivity, které vychází z principů zážitkové pedagogiky a dramatické výchovy.

Otevírací doba:

- Po – Čt: 14.00 – 19.00, Pá 13.00 – 16.00

Náklady:

- zdarma

Název organizace

Prázdninová škola Lipnice – Outward Bound ČR

IČO

00499099

Adresa

Jaromírova 51, 120 00 Praha 2

Telefon, fax

224 942 534, 224 941 396

E-mail

psl@psl.cz

Web

www.psl.cz

Název:

CO S NÍM? / KAŽDÁ HODINA NAPLNO! / FREERIDE...

Forma:

- zážitkový program

Cílová skupina:

- věk 10 - 18 let

Cíl:

Účastníci poznají další možnosti trávení volného času a budou je sami aktivně vyhledávat, procvičí si klíčové kompetence.

Obsah:

Program je vždy utvořen dle zakázky školy, není obecná šablona. Je možné připravit program fyzicky náročnější, program zaměřený na kreativitu/tvořivost, trpělivost, komunikaci, týmovou spolupráci, vytrvalost, psychickou zdatnost, diskusní programy apod. Lze připravit program speciálně zaměřený na klíčové kompetence, seznámení se s nimi, procvičení, osvojení, rozvoj apod.

Doba trvání:

- od 3 hodin do 2 a více dnů (lze uzpůsobit potřebám školy)

Místo konání:

Škola – třída, tělocvična či venkovní prostor – záleží na možnostech školy. Lze domluvit i jiné prostory.

Pomůcky, technika:

Vybavení a materiál zajistí realizátor, v případě speciálních požadavků spolupráce se školou.

Náklady:

Kalkulace ceny se odvíjí od obsahu a rozsahu akce.

Ostatní:

Veškeré poptávky a další podmínky programů vyřizuje kancelář PŠL. Dotazy posílejte na psl@psl.cz.

Certifikace:

- ne

Další služby:

- kurzy na klíčové kompetence, adaptační kurzy, kurzy na posílení třídního kolektivu

Název organizace**Salesiánské středisko mládeže - Dům dětí a mládeže Plzeň****IČO**

00519740

Adresa

Revoluční 98, 312 00 Plzeň

Telefon, fax

377 266 953, 377 450 503

E-mail

stredisko@sdbplzen.cz

Web

www.sdbplzen.cz

Název:**KLUB BALÓN, KLUB VZDUCHOLOŤ****Forma:**

- nízkoprahové kluby pro děti a mládež, možnost trávení volného času

Cílová skupina:

- Balón – děti ve věku 8 – 14 let, Vzducholod' – děti a mládež ve věku 14 – 19 let

Cíl:

Základním obecným cílem Balónu je doprovázet mladého člověka v jeho integrálním rozvoji, aby se stal samostatnou a zodpovědnou osobností. Tento celkový rozvoj lze podpořit ve čtyřech základních oblastech, které by se měly rozvíjet u každého návštěvníka:

- smysluplné využití volného času,
- učení se a prohlubování vztahů s vrstevníky a dospělými, objevování vlastní identity,
- získávání nových vědomostí a dovedností,
- reflexe nad smyslem života, zaměřením životní dráhy a nad duchovními hodnotami a podpora morálního rozvoje autonomním přijetím etických hodnot a norem.

Smyslem klubu Vzducholod' je

- smysluplné naplnění volného času mladých,
- výchova zralých, přiměřeně sebevědomých, odpovědných, pozitivně laděných lidí,
- pomoc při hledání vlastní identity,
- rozvíjení osobních vztahů a schopnosti komunikace,
- přejímání pozitivních modelů chování,
- primární prevence,
- pomoci realizovat mladým jejich zájmy a nápady.

Otevírací doba:

- Klub Balón: pondělí, středa a čtvrtek 14:30 – 17:30
- Klub Vzducholod': pondělí, středa 18:00 – 21:00, pátek 15:00 – 18:00

Náklady:

Návštěva klubu je zdarma.

Název organizace
Teen Challenge Plzeň**IČO**
66361630**Adresa**
Husova 17, 301 00 Plzeň**Telefon, fax**
377 235 526 fax: 377 223 913**E-mail**
office@tycko.cz, klub@tycko.cz, office@teenchallengeplzen.cz**Web**
www.tycko.cz, www.teenchallengeplzen.cz**Název:****PRIMÁRNÍ PREVENCE MIMO RÁMEC ŠKOLNÍ DOCHÁZKY
(nízkoprahový klub)****Forma:**

Arteterapie, drama terapie, tématické skupiny, přednášky, filmová tvorba, hudební produkce, osobní rozhovory, rukodělné práce, např. dekorační a dárkové předměty.

Cílová skupina:

- dívky a chlapci 15 – 18 let

Klub je návaznou činností na specifickou primární prevenci pro žáky a studenty ZŠ, SŠ, SOU, OU (tvoří 90 % klientely klubu). Další návštěvníci klubu jsou pozváni a motivováni při rodinném poradenství (cca 5 % klientely klubu). Zbýlá procenta tvoří mladiství, kteří přicházejí na doporučení OSPOD nebo např. soudů.

Cíl:

- získání znalostí, dovedností a postojů podporujících zdravý životní styl, aplikace těchto znalostí v životě
- zdravý rozvoj osobnosti a pomoc v utváření vhodného žebříčku životních hodnot, ovlivňování postojů a chování dětí směrem k bezdrogovému způsobu života
- posílení schopnosti samostatného rozhodování a vědomí zodpovědnosti za sebe samého
- zkvalitnění komunikačních dovedností
- schopnost vytvářet přátelské vazby
- zvládnutí úzkosti a stresu
- řešení krizových situací a začlenění se mezi vrstevníky
- posilování pozitivních vztahů ve skupině, vzájemná tolerance, posílení schopnosti samostatného rozhodování a vědomí zodpovědnosti za sebe samého

Náplň:

- **Středa 14:00 - 17:00 hodin**

Je dán větší prostor k navazování vztahů mezi vrstevníky, poslechu hudby, četby a celkovému odpočinku. Návštěvníci si organizují svůj čas sami dle možností a nabídky klubu, tzn. mohou využít místnosti k odpočinku a popovídání si se svými vrstevníky, k poslechu hudby, mají možnosti zahrát si nějakou stolní hru, atd. Cílem je vytvořit prostředí, kde se návštěvníci budou cítit svobodně, bezpečně a naučí se plánovat svůj volný čas. Dva pracovníci pouze dohlížejí na běh klubu, v případě potřeby mají s návštěvníky osobní rozhovory.

- **Pátek 13:00 do 17:00**

Program je strukturovaný a tématický, práce je interaktivní a kontinuální.

- *1. pátek v měsíci*
tématická skupina s různým zaměřením, např.: emoce, má cenu zabývat se sám sebou?, já a ostatní, mám nějaká práva!?, vidět věci jinak, komunikace, asertivita
- *2. pátek v měsíci*
ruční práce: možnost udělat si své originální tričko, výroba gelových svíček, malování na sklo, rámečky na obrázky, výroba náramků, atd.
- *3. pátek v měsíci*
psychohry: hry na zlepšení komunikace, prohlubování vztahů, sebepoznávání a odreagování
- *4. pátek v měsíci*
Nejrůznějších typy aktivit se zaměřením na vyjadřování emocí za pomoci arteterapie, modelování, zpívání, hraní apod. Využívá se zde skupinové dynamiky, vrstevnické interakce a aktivního sociálního učení.

Všechny páteční aktivity se konají vždy od 15:30. Do té doby je volný program.

- **Společné víkendové pobyty pro návštěvníky klubu**

Víkendové pobyty upevňují pozitivní vztahy ve skupině, vzájemnou toleranci, posilují schopnosti samostatného rozhodování a vědomí zodpovědnosti za sebe samého. Jejich náplní jsou společné aktivity, psychohry, aktivní využívání volného času, apod.

Náplň víkendového pobytu je strukturovaná. Účastníci pobytu se pod dohledem pracovníků aktivně zapojují do všech aktivit včetně zajištění provozu (např. příprava jídla, úklid, příprava společných aktivit). Účastníci jsou tímto přístupem vedeni k zodpovědnosti a samostatnosti.

Společné aktivity jsou následující: setkání (komunita), pracovní dílny, hry, procházky, ztišení.

Otvírací doba:

Nízkoprahový klub je otevřen 2x v týdnu (středa, pátek). V průběhu letních prázdnin je klub otevřen jen 1x v týdnu (středa). V době svátků je klub uzavřen.

Pomůcky, technika:

- zajišťuje organizace.

Náklady:

- zdarma

Certifikace:

- ano

Hlavní dotační příležitosti

V následující části jsou uvedeny některé hlavní pravidelné dotační programy, kterých mohou školy využít pro zajištění primární prevence.

KRAJSKÝ ÚŘAD PLZEŇSKÉHO KRAJE, ODBOR ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A SPORTU

Základní informace společné všem programům

- vyhlašovány každoročně (na počátku roku)
- dotace musí být vyčerpána v témže roce
- podmínky programu, vyúčtování, formuláře žádostí jsou vždy uvedeny na webových stránkách Krajského úřadu <http://www.kr-plzensky.cz>

Kontakt

- Mgr. Irena Kroftová, oddělení mládeže a sportu, Krajský úřad Plzeňského kraje, Odbor školství, mládeže a sportu, Škroupova 18, Plzeň, tel: +420 377 195 320, fax:+420 377 195 549, e-mail: Irena.Kroftova@kr-plzensky.cz, nebo:
- Bc. Jitka Šlajchová, tel: 377 195 321, mail: Jitka.Slajchova@kr-plzensky.cz.

PROGRAM „PREVENTIVNÍ PROGRAMY REALIZOVANÉ ŠKOLAMI, ŠKOLSKÝMI ZAŘÍZENÍMI“ VYHLAŠOVANÝ MŠMT

Cíl programu

Podpora projektů zaměřených cíleně na problematiku prevence společensky nežádoucích jevů (tj. specifickou prevenci) u dětí a mládeže škol a školských zařízení v územní působnosti Plzeňského kraje zařazených v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Priority programu

Upřednostňují se projekty místního a regionálního charakteru pro oblast:

- **specifické primární prevence** realizované ve školách a školských zařízeních zaměřené na práci s rizikovou populací, projekty zaměřené na problematiku prevence drogových závislostí, šikany, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- **pozitivního sociálního klimatu**, monitorování klimatu, symptomů a rizik
- **kontinuální práce s rodiči** a monitorování situace mimo školu, rodičovské skupiny, vliv rodičů na monitoring a prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže
- **změny (rozšíření) skladby preventivních programů** (zařazení aktivit pro celé rodiny, zpracování programů tříd – třídní učitel se stává sociálním manažerem a vede třídu jako sociální skupinu, **rozšíření projektů s aktivním sociálním učením**, zařazování programů týkajících se **celého spektra** sociálně patologických jevů apod.)
- vytvoření **projektů na podporu zdravého životního stylu** ve školách opírajících se o koncepci modelového programu Škola podporující zdraví v MŠ a ZŠ (www.brana.cz/zdrskola). Základní zaměření předkládaných projektů by mělo vycházet ze zásad, kterými se řídí tento program. Projekty by měly přispívat k humanizaci sociálního klimatu a ke změně postojů a chování lidí ve škole ve prospěch zdravého životního stylu
- komplexního uceleného programu kooperujících subjektů – projekty **místního partnerství** v rámci regionu
- **etické výchovy**, osobnostního a sociálního rozvoje
- vytvoření podmínek pro práci **školních metodiků prevence**.

PROGRAM „PODPORA PREVENTIVNÍCH AKTIVIT A VÝCHOVY K TOLERANCI“⁵

Cíl programu

1) Preventivní aktivity: Cílem programu je podpora preventivních aktivit vedoucích k žádoucímu rozvoji osobnosti, podpora uplatňování metod vedoucích k zdravému životnímu stylu při práci s dětmi a mládeží na území Plzeňského kraje. Posílení role pedagogů v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu, sebevzdělávání a vedení kolektivu k soužití bez negativních projevů chování. Transformace škol a školských zařízení na subjekty podporující zdraví a zdravý životní styl. Spolupráce s rodiči v oblasti zdravého životního stylu a v oblasti prevence.

2) Výchova k toleranci: Cílem programu je výchova mladých lidí k toleranci, zlepšení povědomí o odlišných etnických a náboženských skupinách, a tím odbourávání bariér při vzájemné komunikaci, příprava dětí a mládeže na soužití ve sjednocené Evropě. Zlepšení informovanosti v této oblasti tak, aby se dařilo potlačovat antisemitské, xenofobní a rasistické projevy mezi mladými lidmi.

Priority programu

Prioritou jsou projekty zaměřené na oblasti:

- specifické primární prevence realizované nestátními neziskovými organizacemi, školami a školskými zařízeními zaměřené na práci s rizikovou populací, projekty zaměřené na problematiku prevence drogových závislostí, šikany, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- rozvoje pozitivního sociálního klimatu, monitorování klimatu, symptomů a rizik
- kontinuální práce s rodiči a monitorování situace mimo školu
- rozšíření skladby preventivních programů, zařazení aktivit pro celé rodiny
- aktivního sociálního učení
- podpory zdravého životního stylu; projekty by měly přispívat k humanizaci sociálního klimatu a ke změně postojů a chování lidí ve škole ve prospěch zdravého životního stylu
- etické výchovy, osobnostního a sociálního rozvoje
- vytvoření podmínek pro práci školních metodiků prevence
- jazykové diverzity ve školách
- různorodosti a jejího ocenění ve školním prostředí

KLUBY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ PRO NEORGANIZOVANÉ DĚTI A MLÁDEŽ⁶

Cíl programu

Na základě Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Plzeňského kraje je cílem tohoto programu:

- rozšířit a podpořit provoz klubů v organizacích pracujících s dětmi a mládeží zřízených obcemi, církvemi, občanskými sdruženími a jinými subjekty,
- podpořit volnočasové aktivity v současných i v nově vzniklých klubech na území celého Plzeňského kraje, přednostně však v oblastech, které dosud nejsou dostatečně pokryty činností zařízení pro zájmové vzdělávání dětí a mládeže,
- smysluplným využitím volného času zajišťovat optimální formou primární prevenci sociálně patologických jevů.

⁵ Podpora Plzeňského kraje dosahuje maximálně 80% z celkových nákladů projektu.

⁶ Podpora Plzeňského kraje dosahuje maximálně 80% z celkových nákladů projektu.

MAGISTRÁT MĚSTA PLZNĚ

GRANT NA PODPORU MINIMALIZACE ŠIKANY (Odbor školství, mládeže a tělovýchovy)

Cíl programu

Podpora minimalizace šikany na základních školách na území města Plzně.

Specifické cíle:

- aktivní zapojení základních škol do podpory minimalizace šikany a jejich připravenost chránit děti před šikanováním v souladu se Školním programem proti šikanování
- spolupráce základních škol s odborníky z jiných rezortů a nestátními organizacemi zabývajícími se prevencí šikanování
- přínos zavedení efektivnějších metod k vytvoření bezpečného školního klima

Kontakt

- Mgr. Alena Wollerová, oddělení organizace školství a vzdělávání OŠMT MMP, Kopeckého sady 11, Plzeň, tel: 37 803 3161, fax: 37 803 3142, e-mail: WollerovaA@plzen.eu.

PROTIDROGOVÉ PREVENCE A PREVENCE KRIMINALITY

Základní společné informace

- vyhlášeny každoročně na počátku roku (uzávěrka vždy 28. února)
- dotace musí být vyčerpána v témž roce
- podmínky dotace, vyúčtování, formuláře žádostí jsou vždy uvedeny na webových stránkách Magistrátu města Plzně, Granty a dotace www.plzen.eu

Kontakt

- Bc. Monika Ježková, Magistrát města Plzně, Kancelář tajemníka MMP, protidrogový koordinátor a manažer prevence kriminality, tel: 378 032 230, e-mail: jezkova@plzen.eu.

Protidrogová prevence

V oblasti protidrogové prevence jsou podporovány projekty zaměřené na specifickou primární prevenci sociálně patologických jevů, sekundární a terciární prevenci drogových závislostí.

Dotace je určena na:

- podporu specifické primární prevence s cílovou skupinou dětí a mládeže se zvýšeným rizikem výskytu sociálně patologických jevů;
- podporu vzdělávání, analýza současného stavu a monitorování symptomů rizik v daných oblastech specifické primární prevence sociálně patologických jevů, sekundární a terciární protidrogové prevence;
- jiné projekty, které reagují na aktuální situaci na drogové scéně ve městě Plzni.

Prevence kriminality

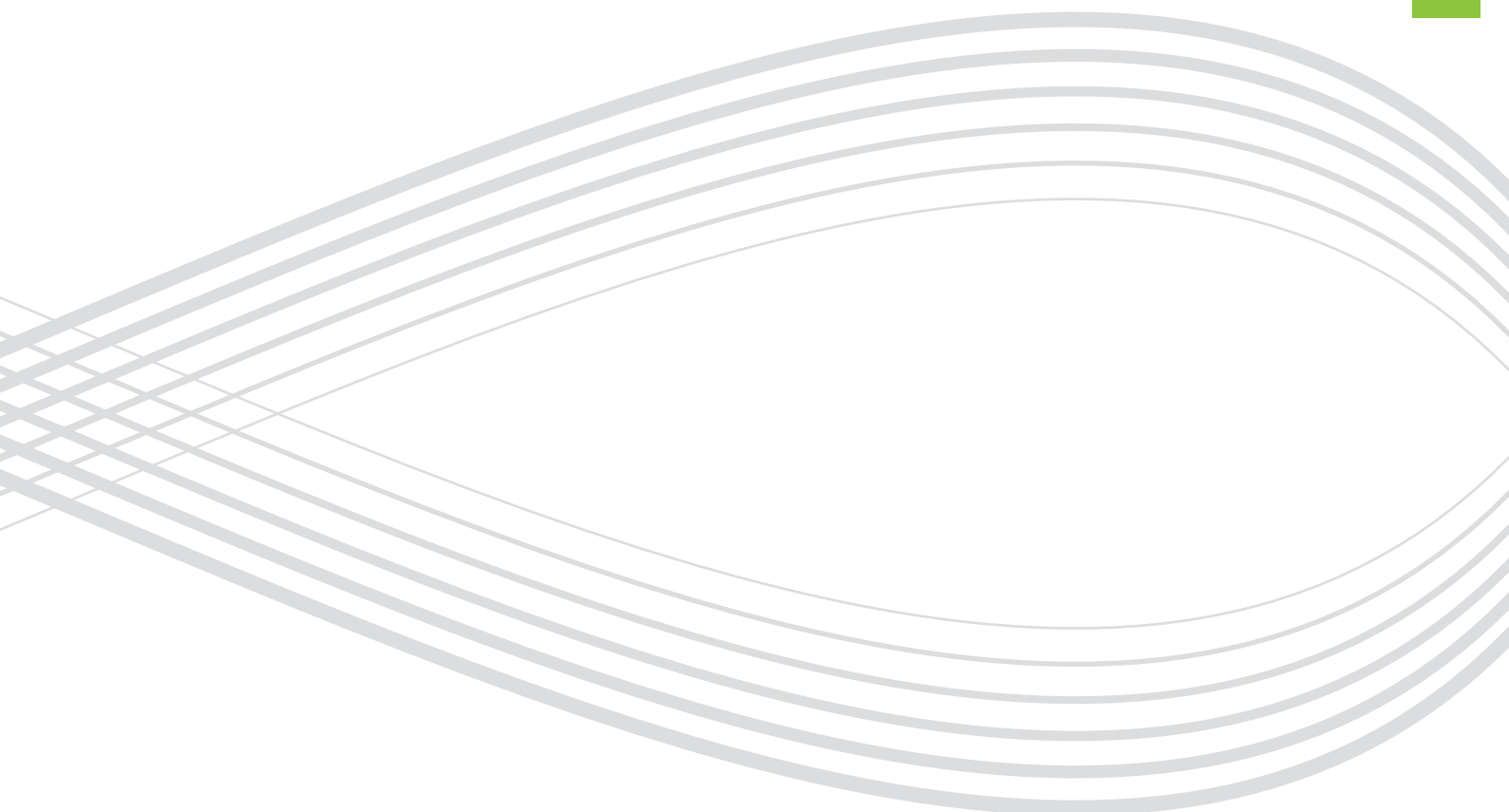
Cílem poskytování dotací v oblasti prevence kriminality je předcházení společensky nežádoucím jevům a jejich nejzávažnější formě – trestné činnosti.

Dotace je poskytována zejména projektům s dlouhodobým charakterem činnosti, významným jednorázovým projektům nebo programům zcela novým, které mohou přispět k řešení aktuální bezpečnostní situace ve městě, na sociální nebo situační prevenci kriminality, popř. na poskytování informací občanům o možnostech ochrany před zločinem.

Prevence kriminality se uskutečňuje na úrovni:

- *Primární prevence* - zaměřuje se na kořeny delikvence, na hlubší příčiny kriminálního jednání. Zahrnuje celou populaci, dospělé i děti.

- *Sekundární prevence* - zaměřuje se na konkrétní rizikové jedince a skupiny obyvatelstva, vymezené podle věku, druhu ohrožení, teritoria apod. Usiluje o odvrácení od kriminálního jednání a aktivní podporu společensky akceptovaného chování.
- *Terciární prevence* - představuje resocializační a reintegrační opatření směřující k těm, kteří trestný čin již spáchali, na lokality, které již byly kriminalitou zasaženy a na osoby, které se již staly oběťmi trestných činů.

Alkohol a prevence

V případě alkoholu se dá odlišit dvojí „tvrdość“ prevence, a to prevence mající za cíl postoj odmítání alkoholu v celé šíři a druhá varianta - prevence tolerující tzv. zdravotně přijatelnou normu užívání.

V případě alkoholu je společensky a zdravotně přijatelnou normou tzv. bezpečné pití (podle některých odborníků dokonce profylaktické). Jsou to známé denní jednotky 2 dcl vína nebo 0,5 l piva nebo 0,5 dcl tvrdého alkoholu. Cílem prevence by tedy měla být buď abstinence nebo toto neproblematické pití alkoholu (a to v dospělosti a při naprostém zdraví) a zamezení rozvoje problematického pití a vzniku závislosti.

Cíle prevence

Cíle prevence se různí podle toho, zda se jedná o prevenci primární, sekundární nebo terciární.

Cílem primární prevence v nejobecnějším pojetí je zamezení vzniku nežádoucího jevu, ke kterému se prevence vztahuje. Případně minimalizace tohoto jevu, pokud již nastal. Mezi nejčastější sociálně nežádoucí jevy patří závislosti na návykových látkách, gamblerství, šikana, kriminální jednání, rasismus, promiskuita, předčasná sexualita a řada dalších. Dosažení základního cíle primární prevence se děje stanovováním různých „mezicílů“, které by k tomuto stavu měly směřovat. Velmi často se pracuje v projektech s rizikovými faktory osobnosti vztahujícími se k pravděpodobnosti vzniku nežádoucího chování. Lze se setkat s cíli jako je zvýšení sebevědomí u cílové populace, zvýšení komunikačních dovedností či dosažení dovednosti odmítat nabízené nežádoucí chování apod. Při jejich posuzování je vždy důležité vycházet z kritéria jejich dopadu a z jejich možnosti ovlivnit postoje a chování cílové populace. Jak je těchto cílů dosahováno lze usuzovat z forem prevence, viz formy primární prevence.

Cílové skupiny

Cílové skupiny rozdělujeme na dva typy: primární cílové skupiny a sekundární cílové skupiny.

Primární cílovou skupinou je ta část populace, u které chceme zamezit vzniku nežádoucího jevu. V oblasti primární prevence jsou to nejčastěji děti a mládež od předškolního věku až po dospělost. Starší skupiny této populace, např. vysokoškolští, ale někdy i středoškolští studenti, se mohou někdy stát sekundární cílovou skupinou. To je část populace, která bude působit na skupinu primární jako intermediátor. Do sekundární cílové skupiny mohou dále patřit pedagogové, vychovatelé, rodiče, lékaři, psychologové, novináři apod.

Znamená to tedy např., že primární cílovou skupinou dlouhodobého interaktivního preventivního programu jsou žáci. Bude-li se jednat o výcvik pedagogů nebo lektorů pro tento program, budou posluchači sekundární cílovou skupinou.

⁷ Zpracováno dle Metodického pokynu (MŠMT 2007), Standardů odborné způsobilosti (MŠMT 2005) a Vybraných termínů primární prevence (MŠMT 2007).

Dlouhodobé preventivní programy

Dlouhodobost prevence je jedním z základních předpokladů její účinnosti. V ideálním případě tento termín znamená kontinuální působení na děti od předškolního věku po jejich dospělost. V takto pojatém programu se budou postupně rozvíjet a rozšiřovat poznatky různého typu o drogách a drogové problematice, bude docházet k tvoření nebo korekci postojů k drogám a v neposlední řadě bude rozvíjen a podporován zdravý životní styl, schopnost naplňovat potřeby a řešit problémy nerizikovými způsoby.

Droga

Všeobecně je za drogu považována jakákoli látka, která po vpravení do organismu způsobí změny ve vnímání, prožívání a chování a může způsobit závislost. Dělení drog bývá nejčastěji podle kritéria účinku (povzbuzující, tlumivé), kritéria legálnosti (legální a nelegální), ale také podle kritérií dostupnosti, nebezpečnosti a mnoha jiných kritérií.

Efektivní primární prevence

Kontinuální a komplexní programy, interaktivní programy, především programy pomáhající čelit žákům sociálnímu tlaku, zaměřené na zkvalitnění komunikace, nenásilné zvládnání konfliktů, odmítání návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí, zvládnání úzkosti a stresu apod.

Financování protidrogové prevence

Pochází z několika zdrojů. V první řadě je kapitolou státního rozpočtu, ze které se prostředky distribuují prostřednictvím dotací (grantů) Úřadu vlády ČR, resp. jejího výboru pro koordinaci drogové politiky (dříve Mezirezortní protidrogová komise), a vybraných zainteresovaných rezortů: zdravotnictví, školství, práce a sociálních věcí. Dalším zdrojem jsou dotace magistrátů, pověřených obcí nebo městských částí. Dotace je možné získat i od různých nadací, eventuálně od dalších sponzorů z velkých společností a podniků. Posledně jmenovaná oblast ale není v našich poměrech tak běžná.

Jednorázové preventivní programy

Mívají většinou formu besedy, přednášky nebo komponovaného programu. Trvají jednu až dvě vyučovací hodiny a jejich obsah je závislý na osobnosti lektora. Většinou po určité orientaci ve znalostech a postojích žáků následuje předávání informací a poznatků spojené s odpověďmi na dotazy, někdy i s aktivním zapojením žáků prostřednictvím interaktivních technik. V komponovaných pořadech bývá využíván film, video, živá hudba nebo divadelní výstupy.

Obsahově se tyto typy programů zpravidla zaměřují na poznatky týkající se dělení drog, jejich účinků a následků, na mechanismus vzniku závislosti, na životní hodnoty a důvody vedoucí ke zneužívání drog, na zmínky o možnostech řešení drogové problematiky, eventuálně na seznamování s řešením rizikových situací.

Donedávna byly jednorázové preventivní aktivity nejčastější formou působení na žáky, i přesto, že bez návaznosti na dlouhodobé programy jsou téměř neúčinné, zvláště když jsou realizovány pro větší počet dětí než je kolektiv jedné třídy.

KAB model

Většinou je chování popisováno podle schématu: znalosti - postoje - chování (Knowledge - Attitude - Behavior). Z této formulace se ale vytrácí další důležitý faktor. Jsou to podmínky pro to, aby znalosti a postoje mohly být uplatněny. K užívání drog dochází v jakémisi bio-psycho-sociálním systému: droga – člověk – prostředí.

Toto teoretické východisko znamená, že k dosažení žádoucího chování, je zapotřebí mít patřičné vědomosti (někdy i dovednosti), vhodné postoje a podmínky pro jejich uplatnění. Tyto podmínky představují celou řadu faktorů, jako je celkové sociální klima ve společnosti, systém péče, legislativa, dostupnost preventivních aktivit atd.

Klient

Používané souborné označení pro uživatele programů. Označením klient může být v různém kontextu dle potřeby chápán jak jednotlivec, tak také určitá definovaná skupina.

Krajský a místní protidrogový koordinátor

Každý kraj v *samostatné působnosti povinně zřizuje* za účelem koordinace protidrogové politiky na svém území funkci krajského protidrogového koordinátora.

Obec rovněž v samostatné působnosti v případě potřeby zřizuje za účelem koordinace protidrogové politiky na svém území funkci místního protidrogového koordinátora.

Krajský školský koordinátor prevence

Monitoruje situaci ve školách v regionu z hlediska podmínek pro realizaci Minimálních preventivních programů a navazujících aktivit v oblasti prevence, metodicky vede a spolupracuje s metodikou prevence v pedagogicko-psychologických poradnách zřizovaných krajem při koordinaci preventivních aktivit škol v rámci kraje a participuje na zajišťování pracovních porad (seminářů) pro školní metodiky prevence, kteří ve školách v kraji působí, provádí kontrolu naplňování Minimálních preventivních programů a připravuje jejich vyhodnocení, využívá jeho výsledků pro návrhy inovací v krajské koncepci a programu prevence a prostřednictvím hejtmána kraje je předkládá MŠMT, sumarizuje návrh na financování Minimálních preventivních programů a dalších aktivit v oblasti prevence ze státních zdrojů.

Kvalitní program

Takový program, který je efektivní, integrovaný do širšího systému preventivního působení a který slouží jednoznačně definovanému cíli, splňuje kritéria stanovená ve standardech a odpovídá potřebám zájemců o programy a klientům.

Metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně

Zajišťuje koordinaci a metodickou podporu školních metodiků prevence⁸, organizuje pro ně pravidelné pracovní rady (semináře) a poskytuje jim individuální odborné konzultace, na žádost školy pomáhá ve spolupráci se

⁸ § 5 odst. 3 písm. e) vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

školním metodikem prevence a dalšími pedagogickými pracovníky řešit aktuální problémy související s výskytem sociálně patologických jevů ve škole, udržuje pravidelný kontakt se všemi institucemi, organizacemi a jednotlivci, které se v kraji v prevenci angažují.

Minimální preventivní program

Konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Minimální preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Minimální preventivní program je zpracováván na jeden školní rok školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce, je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za školní rok je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

Mýty v prevenci

O prevenci se traduje celá řada mýtů a nesprávných předpokladů, které jsou založeny na emocionálním přístupu a neznalosti problematiky.

- **První častý mýtus - Jedině nescifická prevence je účinná**

Přeceňování nescifické prevence, zvláště tzv. volnočasových aktivit, v duchu hesla Kdo si hraje, nezlobí, může být zpochybněno už tím faktem, že mezi závislými lidmi je i mnoho těch, kteří dříve sportovali a měli kvalitní koníčky.

Realistický pohled nám ukáže, že nescifická prevence snižuje pravděpodobnost rizika, ale pouze v průměru. Přeceňování nescifické prevence, často i nepoučenými politiky, vede rodiče aktivních dětí k falešné víře, že udělali vše nejlepší a že se vlastně dál o drogovou problematiku a možnosti prevence nemusí vůbec zajímat.

- **Druhý častý mýtus - Znalosti o drogách vedou k experimentu**

Tento předpoklad jde většinou ruku v ruce s předcházejícím. Říká se, že když člověk slyší, co všechno může s drogou zažít, bude se tím podporovat jeho chuť to zkusit. Jakákoli tabuizace vede k nemístnému zájmu. Nemůžeme někoho ochránit před něčím, co nezná. Když se například snažíme děti ochránit před dopravními úrazy, nelze to zabezpečit tím, že bychom jim neprozradili, že existují auta.

Postupné získávání pravdivých informací může vést ke snížení rizikového chování u většiny mladých lidí. Samozřejmě, když preventivní působení bude ojedinělé a jednorázové, navíc spíše zaměřené pouze na účinky drog než na ovlivňování postojů, je opravdu možné, že to pro některé jedince bude spíše inspirující.

Nevyhýbat se informacím o drogách je nutné i z toho důvodu, že žijeme v době, kdy se každé dítě nebo mladý člověk s drogou či drogovou problematikou setká. Není možné zatajovat jejich existenci.

- **Třetí častý mýtus - O drogách se nemůže říkat pravda**

Toto mínění opět bývá spojeno s předcházející snahou o drogách raději nemluvit. A když už, tak pouze vybrané přefiltrované informace typu: Všechny drogy jsou stejně nebezpečné, Když zkusíš drogu, bude z tebe narkoman a zemřeš. Správně by tyto věty měly zaznít

v podobě: Všechny drgy jsou nebezpečné. Když zkusíš drogu, můžeš se stát závislým a můžeš i zemřít.

• **Čtvrtý častý mýtus - Represe je všemocná**

Mnoho lidí se domnívá, že peníze na léčení, resocializaci a prevenci jsou zbytečně vyhozené a že prostředky by se měly věnovat na důsledná represivní opatření. Ale i v drogové problematice platí to, co v jiných oblastech: prevence je nejdůležitější, nejúčinnější a nejlevnější. Protože, ať se zdá síla drogových mafií sebevětší, v momentě, kdy by nebyla poptávka po drogách, nekvetl by obchod s nimi. Represe nemá natolik odstrašující sílu, aby odvrátila mladé lidi od experimentů s drogami, ale měla by mít schopnost zabránit dalšímu rozšiřování těchto látek.

Mýtů v prevenci je celá řada, a proto je třeba jednoznačně přijmout, že pravdivá informace je předpokladem úspěchu primární prevence.

Nespecifická primární prevence

Její obsahem jsou všechny techniky umožňující rozvoj harmonické osobnosti, včetně možnosti rozvíjení nadání, zájmů a pohybových a sportovních aktivit. V krátké historii primární prevence v České republice došlo několikrát k výraznému přeceňování, stejně tak jako k podceňování nespecifické prevence. Nespecifické primárně-preventivní programy užívání návykových látek zahrnují veškeré aktivity nemající se zneužíváním těchto látek přímou souvislost. Jedná se tedy o aktivity, které obecně napomáhají snižovat riziko vzniku a rozvoje rizikových forem chování prostřednictvím lepšího využívání a lepší organizace volného času. Znamená to, že mají určitý obecný protektivní potenciál. Patří sem zájmové kroužky (jako např. kroužky při školách a školských zařízeních či lidových školách umění), dále sportovní aktivity (na všech úrovních) apod. Patří sem také programy zaměřené na zlepšení životního stylu. Všechny tyto programy by existovaly a byly žádoucí i v případě, že by neexistoval problém nazvaný drogová závislost, tj. bylo by i v takovém případě smysluplné tyto programy rozvíjet a podporovat.

Neúčinná primární prevence

- a) zastrašování, citové apely, pouhé předávání informací, samostatně realizované jednorázové akce, potlačování diskuse,
- b) hromadné aktivity nebo promítání filmu by měly být pouze doplňkem, na který by měl vždy navazovat rozhovor v malých skupinkách.

Peer program

Vrstevnické programy pocházejí z USA a jejich strategie spočívá v zapojení předem vyškolených vrstevníků do procesu formování postojů a získávání znalostí o drogách, s cílem zabránit užívání drog. Přestože existují studie potvrzující úspěšnost některých podobných zahraničních programů, bývá tento přístup často i kritizován.

Poskytovatel

Používané souborné označení pro realizátora programů. Míněna je tím jakákoli právnická či fyzická osoba realizující preventivní programy. V tomto kontextu užívají Standardy také termínu „zařízení“, kterým je chápána samostatná provozovna (či pobočka) poskytovatele, do jejíž působnosti

patří poskytování preventivních programů (zejména tehdy, pokud má poskytovatel více samostatných provozoven či poboček na různých místech).

Prevence

Podle všeobecného pojetí znamená prevence předcházení, zamezení vzniku nemoci nebo nežádoucího jevu. Dělí se na primární, sekundární a terciární. Prevence primární se dále dělí na prevenci nespecifickou a specifickou. Cíle, metody a prostředky se liší podle typu prevence.

Prevence tvoří jeden ze tří pilířů řešení drogové problematiky, resp. protidrogové politiky státu. Jsou to tedy: prevence, léčení a péče, represe. Teoreticky je prevence považována za nejúčinnější a nejlevnější řešení, ale v praxi bývá kladen důraz nejvíce na represu, menší na léčbu a péči a nejmenší na prevenci.

Preventivní programy

A) Jednorázové preventivní programy lze rozdělit do dvou kategorií:

a/ přednáška a beseda

Přednášky a besedy realizuje buď dvojice lektorů nebo jeden lektor v časovém rozpětí do dvou vyučovacích hodin, většinou pro jednu třídu, ale někdy i pro více tříd dohromady.

Při těchto akcích nacházíme nejčastěji následující přístupy:

- a) *Lektoři přijdou jako "experti". Přednesou přednášku a pak dají dětem prostor k otázkám a diskusi.*
- b) *Lektoři se snaží o aktivní zapojení dětí v průběhu celé akce pomocí různých "psychohrátek".*

b/ komponovaný pořad

Komponované pořady využívají kromě mluveného slova přednášejících a diskuse také promítání filmů, dramatických či hudebních vstupů a her diváků. Do této kategorie lze zařadit i samostatný dramatický útvar.

Tyto pořady lze rozdělit do následujících skupin:

1. *Promítání filmu (buď naučného nebo více publicistického), po něm následuje beseda nebo jen odpovědi na dotazy.*
2. *Film a dotazy, ale proložené hudebním vystoupením známého interpreta nebo vystoupením známé osobnosti, třeba z oblasti sportu.*
3. *Film, dotazy, hudba + aktivní zapojení posluchačů přehráváním různých situací a jejich řešení.*

Komponované pořady se dělají pro všechny věkové kategorie, od 1. tříd ZŠ až po střední školy. Aktéři jsou buď drogoví odborníci, někdy jen umělci, častěji vystupují společně.

Realizace těchto jednorázových programů je často kritizována, protože nesplňují základní kritérium dlouhodobosti a všestrannosti. Jsou-li ale skutečně doplňkem dlouhodobé prevence, není nutné pohlížet na ně skepticky.

B) Dlouhodobé preventivní programy

• *Dlouhodobý program pro předškolní věk*

Tento program je pojat v celkovém kontextu podpory zdraví a rámcově navazuje na běžně používané výchovné činnosti předškolních zařízení. Jednotlivé kapitoly setkání s dětmi jsou následující: Co je to zdraví. Hygiena. Výživa. Rostliny a my. Alkohol. Pohyb. Kouření. Drogy. Vztahy k ostatním.

• *Dlouhodobý program v raném školním věku*

Program by měl doplňovat a rozvíjet danou problematiku na 1. stupni ZŠ. Jednotlivé kapitoly jsou v podstatě totožné s předškolní výchovou, ale jejich obsah je lehce náročnější, vzhledem k věku dětí.

• *Dlouhodobý program pro 4. - 5. třídy.*

Program je zaměřen na to, proč lidé berou drogy, co je lepším řešením, na jednoduché objasnění vzniku závislosti a účinků a následků základních typů drog bez toho, že bychom se prvoplánově zabývali jednotlivými drogami a jejich názvy. Důležitou částí je nácvik reakcí na nebezpečné situace, včetně schopností odmítnat nabídku.

• *Dlouhodobý program pro 2. stupeň základních škol*

Rozšiřuje a podrobněji vysvětluje bloky pro předcházející věkové skupiny. Dává více do souvislostí bezprostřední účinky drog s dlouhodobými následky jejich zneužívání, zmiňuje různé druhy pomoci závislým, včetně seznámení se zařízeními, kde je možné pomoc vyhledat. Důraz je kladen též na témata, jako jsou mezilidské vztahy, řešení problémů, poznání sebe sama, komunikace apod. Přesná náplň musí vždy odrážet skutečný stav vědomostí a postojů v jednotlivých třídách, protože jejich úroveň bývá v různých lokalitách odlišná.

• *Program pro střední školy*

Program se zabývá nabídkou alternativních forem jednání. Nabízí orientaci ve složitých životních situacích, kterými jednotlivec v náročné době dospívání prochází. Programy preventivního charakteru bývají často zaměřeny na výcvik tzv. peerů pro základní školy.

Primární prevence

Primární prevencí v nejširším pojetí lze nazvat všechny aktivity a činy, které mají za cíl změnit názory, postoje a chování lidí tak, aby u nich nedošlo ke vzniku daného nežádoucího jevu (vzniku závislosti na návykových látkách, kriminálního chování, rasismu, atd.).

Cílem primární prevence užívání návykových látek je, aby co nejméně lidí mělo problémy s drogami. Je určena lidem, kteří drogy zatím neberou, ale mohli by v budoucnosti začít. Je to vlastně téměř celá populace dětí. Prevenci lze obecně rozdělit na tzv. nespecifickou (viz Nespecifická prevence) a specifickou (viz Specifická prevence) primární prevenci užívání návykových látek. Jak už bylo řečeno, cílem primární prevence je, aby co nejméně lidí mělo problémy s drogami. Je tedy určena všem, kteří nemají s drogou žádné zkušenosti.

Když se zamýšlíme nad důvody, proč lidé začnou brát drogy, dostaneme seznam různých důvodů týkajících se jakéhosi problému nebo uspokojování potřeby. Je jasné, že ty samé nebo podobné důvody k braní drog má úplně každý jedinec. A protože nejsme všichni závislí, je možné říci následující: Kdo umí řešit své problémy a naplňovat své různé potřeby, má menší pravděpodobnost, že bude mít problémy s drogami. Ale není to tak jednoduché. Řešit problémy a naplňovat potřeby neumí téměř nikdo dokonale. Přináší nám to řadu menších či větších potíží v oblasti psychické, fyzické i sociální.

Když budeme pátrat po kořenech například asociálního chování, promiskuity a HIV positivity, neschopnosti navázat kvalitní partnerský vztah a udržet ho, ale i řady psychosomatických potíží, seznam důvodů bude obdobný.

Můžeme tedy směle říci, že jsme našli obsah prevence: naučit se řešit různé problémy a naplňovat potřeby. A protože se to netýká jen drog, říká se tomuto druhu prevence nespecifická. Do nespecifické prevence patří sebepoznávání, sebeúcta, zvládnání sociálních rolí a vztahů, komunikace, předcházení a řešení problémů, asertivita, rozvíjení schopností a odpovídajících zájmů, včetně pohybu a sportu. Možná by se dalo říci, že sem patří vše, co napomáhá rozvíjet harmonickou osobnost jedince.

Projekty

Většina finančních prostředků na primární prevenci je poskytována na základě projektů předkládaných do výběrových řízení. Projekty jsou obvykle připravovány podle dané osnovy donátora. Přes různé pojetí se dají určit alespoň základní body, které by měl každý projekt obsahovat. Je to: název projektu, všechny údaje identifikující předkladatele, příjemce grantu, stejné údaje o realizátorovi projektu, odborném garantovi nebo supervizorovi. Projekt dále musí obsahovat: jasnou definici cíle a cílové skupiny, kvantifikaci cílové skupiny, zdůvodnění důležitosti a potřebnosti projektu spojené s přehledem dosavadního vývoje problematiky, metody a postupy použité v programu, způsoby hodnocení efektivity, časový harmonogram provádění a podrobný rozpočet.

Specifická primární prevence

Aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků.

Jedná se o:

- a) **všeobecnou prevenci**, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
- b) **selektivní prevenci**, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování,
- c) **indikovanou prevenci**, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

Standardy

Odbornou veřejností akceptovaná úroveň poskytovaných preventivních programů, která umožňuje dosáhnouti maximální kvality a efektivity těchto programů.

Terciární prevence

Hlavním cílem této prevence je zabránit relapsu a zároveň usnadnit návrat do normálního života (tzv. resocializace) „odlěčeným“ závislým. Jak už bylo zmíněno v heslu sekundární prevence, není toto rozdělení podle všech zdrojů totožné. Ve smyslu definice WHO patří do terciární prevence i tzv. harm reduction programy. To je např. rozdávání stříkaček, substituční programy a jiné.

Zájemce o službu

Používané souborné označení pro zadavatele programu (školu, úřad, zaměstnavatele atd.). Označení „zájemce o službu“ tedy integruje jak instituci (prostřednictvím jejího zástupce), tak jakoukoli právnickou či fyzickou osobu, která zprostředkovává (objednává a případně hradí) provedení programu.

Závislost na návykových látkách

Stav, který splňuje diagnostická kritéria „syndromu závislosti“ dle 10. revize Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN).

Zdravý způsob života

Takový způsob života, který zahrnuje aktivity podporující „stav úplné fyzické, psychické a sociální pohody“ (definice zdraví dle WHO) a který je nezbytnou součástí programů prevence drogových závislostí a možných souvisejících forem rizikového chování.

adaptační kurzy

- Activities 4 you (str. 53)
- Pedagogicko-psychologická poradna (str. 43)
- Prázdninová škola Lipnice (str. 58)

bezpečnost

- Městská policie (str. 39)
- Policie ČR (str. 45)

dluhy, finanční gramotnost

- Občanská poradna Plzeň (str. 40)
- Společnost Tady a teď (str. 47)

domácí násilí, syndrom CAN

- Bílý kruh bezpečí (str. 23)
- SOS Archa (str. 26)
- Epoché (str. 34)
- Městská policie (str. 39)

gambling

- Pedagogicko-psychologická poradna (str. 43)

HIV/AIDS

- Česká společnost AIDS pomoc (str. 28)
- Zdravotní ústav (str. 51)

kariérové poradenství, trh práce

- Člověk v tísni (str. 29)

komunikační dovednosti

- Pedagogicko-psychologická poradna (str. 43)
- Prevent (str. 17)
- Teen Challenge (str. 60)
- Johan (str. 54)

kriminalita, trestní právo

- Informační a vzdělávací centrum Plzeň (str. 36)
- Městská policie (str. 39)
- Společnost Tady a teď (str. 47)

nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

- Naděje (str. 55)
- Ponton (str. 57)
- Salesiánské středisko mládeže (str. 59)
- Teen Challenge (str. 60)

osobnostní a sociální výchova

- Člověk v tísní (str. 29)
- Ponton (str. 46)
- Johan (str. 54)

Pět P

- OS TOTEM (str. 56)

právní povědomí

- Informační a vzdělávací centrum Plzeň (str. 36)
- Městská policie (str. 39)

lidská práva

- Člověk v tísní (str. 29)
- Městská policie (str. 39)
- Ponton (str. 46)

dětská práva

- Fond ohrožených dětí (str. 35)

problémy ve škole

- Pedagogicko-psychologická poradna (str. 43)
- Středisko výchovné péče – DDÚ, SVP, ZŠ a ŠJ, Plzeň (str. 50)
- **vztahy ve třídě**
 - Centrum protidrogové prevence a terapie (str. 15)
 - Johan (str. 54)
 - Prevent (str. 17)
 - Teen Challenge (str. 60)
 - Pedagogicko-psychologická poradna (str. 43)
 - Ponton (str. 46)

první pomoc

- Centrum lékařské prevence (str. 24)

sociální vyloučení

- Člověk v tísní (str. 29)
- Společnost Tady a teď (str. 47)

šikana

- Bílý kruh bezpečí (str. 23)
- Centrum lékařské prevence (str. 24)
- Centrum SOS Archa (str. 26)
- Člověk v tísní (str. 29)
- Epoché (str. 34)
- Městská policie (str. 39)
- Pedagogicko-psychologická poradna (str. 43)
- Středisko výchovné péče – DDÚ, SVP, ZŠ a ŠJ, Plzeň (str. 50)

vztahy partnerské, vztahy s rodiči

- Centrum SOS Archa (str. 26)
- Epoché (str. 34)

xenofobie, rasismus

- Člověk v tísní (str. 29)
- Diecézní charita (str. 33)
- **multikulturní výchova**
 - Člověk v tísní (str. 29)
 - Ponton (str. 46)
 - Johan (str. 54)

zážitkové kurzy

- Prázdninová škola Lipnice (str. 58)

zdravý životní styl

- Centrum lékařské prevence (str. 24)
- **duševní zdraví**
 - Centrum lékařské prevence (str. 24)
 - Epoché (str. 34)
 - Ledovec (str. 38)
- **poruchy příjmu potravy**
 - Centrum lékařské prevence (str. 24)
 - Občanské sdružení Nové obzory (str. 41)
- **sexuální výchova**
 - Prevent (str. 17)
 - Zdravotní ústav (str. 51)
- **užívání návykových látek**
 - **certifikované**
 - CPPT (str. 15)
 - Prevent (str. 17)
 - Teen Challenge (str. 18)
 - **necertifikované**
 - Institut Filia (str. 20)
 - Ulice (str. 21)
 - Centrum lékařské prevence (str. 24)
 - Městská policie (str. 39)
 - Pedagogicko-psychologická poradna (str. 43)
 - Zdravotní ústav (str. 51)

**KATALOG PROGRAMŮ PRIMÁRNÍ PREVENCE
PRO PLZEŇ A OKOLÍ**

Pro město Plzeň zpracovala společnost Člověk v tísni,
o.p.s., pobočka Plzeň

Autorský kolektiv: Mgr. Karolína Vodičková, Mgr. Kateřina
Vrtílková, Mgr. Aleš Kavalír

Na přípravě se dále podíleli: Mgr. Jana Kadlecová, DiS.,
Bc. Jakub Václavů a poskytovatelé prevence.

Jazyková úprava: Mgr. Kateřina Vrtílková

Grafická úprava: Ondřej Polony

Plzeň, 2008

77 stran

